

YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv05i39

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 5 Issue 39
September 1923

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 5, Iss. 39)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

הערעבייט

טרייטער פון זעל
לענדער, פארטיר
נייטס אייד, און די
וועלט וועט זיין
איינערע

בערלין חובות
ולא ארבעט
(אויף 25 י"ט)
10 ייזן געזעסן
קייט חובות און זיך
שטערט, און וועל
אויף 25 י"ט

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל ליידס נאכמענס וואירקערס יוניאן

Vol. V. No. 39.

New York, Friday, Sept. 28, 1923. 28סטן סעפטעמבער, 1923.

PRICE 3 CENTS

ארגאניזאציעס ארבייט אין דער ווייטסט מאכער יוניאן לאקאל 25

א וויכטיגער מעמבער מיטינג דא-
נערשטאג, סעפטעמבער 24סטן.

מיט דער אויפלייוונג פון דעם
דזשיאנט באאדער פון די ווייטסט און דעם
מאכער, איז די ווייטסט מאכער יוניאן לא-
קאל 25 געבליבען אליין אין פעלד, און
דער לאקאל האט איבער גענומען זיך
בעסער באפעסטיגען, זיך בעסער ארגא-
ניזירען, נאטירליך, מיט דער הילף פון
אונזער אינטערנעשאנאל. א ענערגישער
ארגאניזאציעס דרייוו וועט געמאכט ווע-
רען צו ארגאניזירען אלע ניט ארגאניזיר-
טע שטעטער אין טרייד.
דער לאקאל האט לעצטענס ערוועלט
נייע באאמטע אנצוגעהן מיט דער אר-
בייט, אלס סעקרעטערי פון דעם לא-
קאל איז ערוועהלט געווארען שוועסטער
(שלום אויף זיין 25)

דער קלאוק און דרעם דזשיאנט באאדער עטאבלירט ארגאניזאציעס-דעפארטמענט

קייט ארבייט. מען קען אויך האפען,
דאס די מיטגלידער פון דער יוניאן, די
דעפארטמענט און נישט ווי די קלאוק-
מאכער, וועלען העלפען דעם דעפארט-
מענט אין זיין שווערער ארבייט. וועלען
די מיטגלידער לאזען וויסען אין אפיס
פון דעם דעפארטמענט פון די אלע ניט-
יוניאן שטעטער וואס זיי ווייסען. דאס
וועט א סך מיטהעלפען אין דער ארבייט.
דער אפיס פון דעם דזשיאנט באאדער
ארגאניזאציעס - דעפארטמענט געפינט
זיך אונטערן אויפן גראנד פלאז פון
דער נייט פראכטפולער בילדינג, וואס
די קערפערשאפט האט ניט לאנג צוריק
זיך איינגעשטעלט, אלס א באשטענדיג
היינט פאר אלע אפיסעס און דער
פארטמענטס. די בילדינג געפינט זיך
אויפן קארנער פון דער 25סטער סטריט
און לעקסינגטאן עוועניו, ניו יארק.

אליין, און דאס איז געטאן געווארען.
אלס מענערדזשער פון דעם נייט
דעפארטמענט אין דזשיאנט באאדער איז
אנגעשטעלט געווארען ברודער בערנארד
שעה, דער מענערדזשער פון לאקאל 1.
ברודער שעה האט רעזיגנירט פון זיין
אמט אין לאקאל 1 און האט אנגענומען
דעם אמט אין דזשיאנט באאדער. דער
אמט איז זעהר א פארנטווארטליכער,
און ברודער שעה האט זיך גלייך גענו-
מען ענערגיש צו דער ארבייט.
דער ארגאניזאציעס - דעפארטמענט
וועט האבען א סטעף ארגאניזאציעס, און
עס וועלען געמאכט ווערען אלע אפי-
שטענענדיגע צו ארגאניזירען די ניט-
ארגאניזירטע דרעם און סקוירטשע-
פער.

נאך מיט אייניגע מאנאטען צוריק
האט ברודער פיינבערג, דער דזשיאנט-
ראל מענערדזשער פון דזשיאנט באאדער
פון די קלאוק און דרעם-מאכער יוניאן,
רעקאמענדירט צו דער קערפערשאפט, עס
זאל עטאבלירט ווערען א באשטענדיגער
ארגאניזאציעס-דעפארטמענט, וואס זאל
זיך אפגעבען מיט ארגאניזאציעס-אר-
בייט אין ניו יארק; וואס זאל אויפ-
פאסען, אז עס זאל זיך דא ניט אפי-
פלארען קיין נאך-יוניאן שטעטער. און
אז דעפארטמענט איז געווארען נאך א
סך נייטיגער, זינט די דרעם-מאכער יוני-
אן ארגאניזאציעס אונטערן רשות פון
דעם דזשיאנט באאדער.
עס איז אן אפגען זאך; עס זיינען
דא אין ניו יארק א סך דרעם-שטעטער,
וואס זיינען ניט ארגאניזירט און איז
טער, ווען די דרעם-מאכער זיינען א טייל
פון דעם דזשיאנט באאדער, קען עס אזוי
ווייטער ניט בלייבען. עס איז דעריבער
געווארען העכסט דרינגענד, עס זאל
עטאבלירט ווערען א באשטענדיגער אר-
גאניזאציעס - דעפארטמענט, וואס זאל
זיך אפגעבען נאך מיט דער ארבייט

אינטערנעשאנאל ליידס באאדער באנק זיך אין גיכען עפענען אויף 5טע עוועניו און 21טע סטריט

די באנק וועט האבען אלע אפטיילונגען פון די מאדערנע ביינקינג אינסטי-
טוציעס. — די מיטגלידער פון אונזערע לאקאלס קאנען זיך שוין סוב-
סקריבען פאר די שערס און סטאק.

אלע ארגאניזאציעס ווערען שוין
פארענדיגט צו עפענען אונזער "אינטער-
נעשאנאל ליידס באנק". דער טשא-
טער פאר דער באנק איז שוין אויסגע-
מאכט און וועט געוויס די מעגלעכע אפרופט
ווערען פון די סטייט אויטאריטעטס וואס
האבען וועגען דעם צו זאגען.
די "אינטערנעשאנאל ליידס באנק"
וועט זיך געפינען אויף דער 5טער עווי. און
21סטער סטריט, אין סאמע צענטער וואו
עס געפינען זיך אונזערע מיטגלידער. דער
פלאז פאר דעם באנק איז שוין גענומען
געווארען און דער ארכיטעקטאר ארבייט
שוין אויפן פלאן ווי די בילדינג זאל
איבערגעאנעמט ווערען, אז דער פלאז
וואו די באנק וועט זיך געפינען זאל אויס-
זעהן וואס שעהנער און געמאכטער.
15 פראצענט פון די סטאק שערס פון
דער באנק וועט פארקויפט ווערען צו די

אלע ארגאניזאציעס ווערען שוין
פארענדיגט צו עפענען אונזער "אינטער-
נעשאנאל ליידס באנק". דער טשא-
טער פאר דער באנק איז שוין אויסגע-
מאכט און וועט געוויס די מעגלעכע אפרופט
ווערען פון די סטייט אויטאריטעטס וואס
האבען וועגען דעם צו זאגען.
די "אינטערנעשאנאל ליידס באנק"
וועט זיך געפינען אויף דער 5טער עווי. און
21סטער סטריט, אין סאמע צענטער וואו
עס געפינען זיך אונזערע מיטגלידער. דער
פלאז פאר דעם באנק איז שוין גענומען
געווארען און דער ארכיטעקטאר ארבייט
שוין אויפן פלאן ווי די בילדינג זאל
איבערגעאנעמט ווערען, אז דער פלאז
וואו די באנק וועט זיך געפינען זאל אויס-
זעהן וואס שעהנער און געמאכטער.
15 פראצענט פון די סטאק שערס פון
דער באנק וועט פארקויפט ווערען צו די

שיקאגא דזשיאנט באאדער פאנגט א סיסטעמאטישע עדיקיישאנאל טעטיקייט

קורסען וועלען עטאבלירט ווערען אין די פאבליק סקולס און עס וועט אויך
געשאפען ווערען אן ארבייטער אונטערזוכעט. — די באאדער און עדי-
קיישאנאל פון שטאט און די אונטערזוכעט באאמטע פון אילינאוי סטייט
האבען צוגעזאגט מיטצוהעלפען.

דער מענערדזשער פון אונזער וועסטערן
ארגאניזאציעס-דעפארטמענט, ער האט
אויסגעארבייט א פולשטענדיגען פלאן,
ווי דער עדיקיישאנאל דעפארטמענט
אין שיקאגא זאל ארבייטען און ער האט
דעם פלאן לעצטענס ארגעבראכט אויף
א מיטינג פון דזשיאנט באאדער פון דער
שיקאגא קלאוקמאכער יוניאן און דער
פלאן איז אנגענומען געווארען. אויף
דעם מיטינג איז באשלאסען געווארען צו
ארגאניזירען א אינטערנעשאנאל עדיקיי-
שאנאל דעפארטמענט פאר'ן נוצען פון די
מיטגלידער פון אלע אינטערנעשאנאל לא-
קאלס אין שיקאגא.
עס וועלען ארגאניזירט ווערען פאר-
(שלום אויף זיין 3)

די לאקאל פון אונזער אינטערנע-
שאנאל אין שיקאגא האבען שוין לאנג צו-
ריק געטרייבט איינצופיהרען ביי זיך אין
דער היים א סיסטעמאטישע עדיקיישאנאל
נאל טעטיקייט, ווי דאס ווערט שוין לאנג
געטאן ביי אונז אין ניו יארק. איצטער
האלט עס שוין דערייבן, דער וואונדז זאל
מקוים ווערען, און די נייע וועט געוויס
אויסגענומען ווערען מיט פרייד ניט בלויז
פון די מיטגלידער פון אונזערע לאקאלס,
דאס וועט אויסגענומען ווערען מיט פרייד
פון דער גאנצער ארבייטער באוועגונג אין
שיקאגא.
דער פלאן פאר דער עדיקיישאנאל
טעטיקייט איז אויסגעארבייט געווארען
פון ווייט-פרעזידענט מ. פערעלשטיין,

קאמערס יוניאן געהט אן דעם באשלוס פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באאדער אין באצוג די "עדיקיישאנאל ליג"

דער באשלוס ווערט אנגענומען אויף א מערקווירדיג גרויסען מעמבער-מיטינג פון איבער 12 הונדערט מיטגלידער. —
פון דער גאנצער מאסע מיטגלידער האבען בלויז עטלעכע געשטימט געגען. — ווייט-פרעזידענט דוד דובינסקי
באקומט א גרויסע אומאציע ווען ער ערקלערט ווארום דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באאדער פון אינטערנעשאנאל
נאל האט אנגענומען דעם באשלוס.

דעם מיטינג געקאנט צושטערען. ווי דער
שטייגער איז, זיי, די "לינקע" קאנען גע-
וועלטליען אין דער יוניאן נאך דעמאלט
ווען די מיטגלידער שטארבן און
אין דערייבן ניטא! ווען די גרויסע צאל
מיטגלידער קומען נישט, — ווערען זיי
הוצפה'דיג און טוען אפ עפעס א מאוסען
אסט אין נאמען פון "דער יוניאן". דאס
אבער וואו עס איז דא די גרויסע צאל
מיטגלידער, דארטען וואו עס קומט זיך
צונויף סאכע די אסתר, ריכטיגע יוניאן.
דארטען כאפען זיי די אסתר מבלה!
דאס האט מען קלאר און דייטליך גע-
זעהן אויף דעם לעצטען מערקווירדיגען
גרויסען מעמבער-מיטינג פון לאקאל 10,
מאנאט ביינאכט. אויך אויף דעם 11-
(שלום אויף זיין 3)

עס האט זיך געהאנדעלט וועגען דעם
צושריפט פון אונזער דזשענעראל עקזע-
קוטיוו באאדער אין באצוג דעם, דאס
קייט מיטגליד פון אונזער יוניאן טאר
ניט אין דער זעלבער צייט אויף בא-
לאנגען צום זאגענאמען. טרייד יוניאן
עדיקיישאנאל ליג, וואס איז א בא-
האלטענע אפאזיציעס-יוניאן געגען די
אלע עקזיסטירענדע יוניאנס.
די זעלביגע פראגע איז שוין איין
מאל אויפגענומען געווארען ביי דעם לא-
קאל. דאס איז געווען מיט א פיר וואך
בען צוריק. אבער יענער מיטינג איז
אפגעבראכען געווארען פון עטליכע ליג-
קע. אויף יענעם מיטינג זיינען אפי-
ווענדער געווען א קליינע צאלה מיט
גלידער, און די עטלעכע "לינקע" האבען

מאנאט אונטער. דעם 24סטן סעפ-
טעמבער, האט אונזער קאמערס יוניאן
לאקאל 10 געהאט א היסטארישען מעט
בעריימינג. מען קען זאגען, דאס אז
מעמבער-מיטינג האט דער לאקאל נאך
קייט מאל ניט געהאט אין א פרייליכער
צייט. אז מיטינג האט מען געקענט
זעהן בלויז אין צייט פון א גענעראל-
סטרייט. אייף דעם מעמבער-מיטינג
זיינען אנוועזענע געווען איבער 12 הונ-
דערט מיטגלידער! דער גרויסער אר-
לייגטאן האל איז איבערפולט געווען און
הונדערטע מיטגלידער זיינען נאך גע-
שטאנען אין די קארידאָרען, און אלע
האבען מיט גרויסע געשפאנסקייט נאכ-
געפאלגט וואס אייף דעם מיטינג איז
פארגעקומען.

אינהאלט-פארצייכנים
„גערעכטיגקייט“, נומער 39
זייט 2. די וואג — מאקס ד. דעניש עקזאמ-
נער, באגראדערס און בושערס יוניאן לא-
קאל 82 — מ. י. אשפיר.
זייט 3. שלום און שווערטיימענס.
זייט 4. א קורס אין עקאנאמיע אין דער ארביי-
טער באוועגונג — סילוויו קאמאל. עדי-
קיישאנאל טעטיקייט. מיטינג פון דזשיאנט
באאדער פון דער קלאוק און דרעם-מאכער
יוניאן — ל. לאנדער.
זייט 5. ערקלערונג פון ארגאניזאציעס-דעפארט-
מענט לאקאל 1. אינטערנעשאנאל קאלענ-
דער — ה. סקולסאן.
זייט 6. טרייד און ארגאניזאציעס-דעפארט-
מענט פון ווייט 1. שווערטיימענס.
זייט 7. 1014 (א בילד) — מ. ציוקין, וואס
האט רייטשלאגער — דאס העלער.
זייט 8. פון דערקאמערס נאטיץ ביכע.
זייט 9. די קאמפאניסט און די יוניאנס — ה.
פרידעלשטיין.
זייט 10. אין מעמבער — דער קריטיקער.
זייט 11. די לעצטע קאנסטיטוציעלע רעזירונג
אין רייטשלאגער — דאס באוואונדער-
וואס פון מיט געווען? (פערעלשטיין) —
ווייט-פרעזידענט.
זייט 12. קורצע שמועסען.
זייט 13, 14, 15 און 16 — שווערטיימענס.

כדי צו מאַכען וואָס ליכטער זיך אַז צושליסען, האָט די יוניאָן באַשלאָסען, אַז דאָס איינציקע געלט וואָס איצט זיין בלוז \$2.50 פאַר אַ מאָן און איין דאָלאַר פאַר אַ פּרוי, די טירען פֿון דער יוניאָן זיינען, אַלואַ, ברייט אַמע פאַר אַלע קלאָקמאַכער פֿון מאָנטרעאַל אריינצוקומען, און אַ סך פֿון זיי באַנוצען זיך מיט דער געלעגנהייט. דער מאַסימיטאָן איז אַרעסירט געוואָרען פֿון די פּאָלגענדע רעדנער: א. דעסמאַנד, דזש. מעטיווער, ב. גאַלד-בערג און י. שובערט, דער סעקרעטער פֿון דער יוניאָן. לויט ווי עס ווירט פֿעלע סמנים, וועט די אָנגעשטריינגטע אַרבייט פֿון דער יוניאָן, די קלאָקמאַכער ווי געהערט צו אַרגאַניזירען, בריינגען גוטע רע-זולטאַטען, און די קלאָקמאַכער פֿון מאָנטרעאַל וועלען אין נאָכען זיין גוט אַרגאַניזירט, אום צו קאָנען זיך פאַר בעסערען די לאַגע. ווי עס שיינט, וועט ווירער זיין אַ שטאַרקע קלאָק און סקוירט מאַכער יוניאָן, מיט וועלכער די באַלעבאָט פֿון דעם פאַך וועלען זיך מוזען רעכענען. ברודער יוסף שובערט, דער סעק-רעטער פֿון דער יוניאָן, איז די וואָך געווען איינציג טעג אין ניו יאָרק און ער האָט זיך באַראַטען מיט פרעזידענט יוניאָן און סעקרעטער באַראַט, ווענען די ווייטערע אָנפֿירונג פֿון דעם אַרגאַניזאַצאָנס קאָמפּיין.

טיילאַרס פֿון פּילאַדעלפּיא וועלען קירצליך זיין אַרגאַניזירט, און דאָס זיי וועלען אַר-בייטען אונטער אַ סך בעסערע אַרבייטס-באַדינגונגען ווי זיי אַרבייטען איצטער. וואָלען אָבער די ליידיס טיילאַרס גופאַ ניט שטעלן פֿון ווייטען. וואָלען זיי אַלזיין טאָן אַלץ וואָס איז נאָך מעגליך מיטצו-העלפֿען דעם קלאָקמאַכער דושאַינט באַהאַרד אין דער אַרגאַניזאַצאָנס אַרבייט, אום צו פאַרבעסערען די שלעכטע לאַגע אין דעם פאַך.

אינטערנעשאַנאַל באַנייט דעם אַרגאַניזאַצאָנס קאָמפּיין אין פּילאַדעלפּיא

פֿען די ליידיס טיילאַרס אין פּילאַדעלפּיא אַרגאַניזירען דעם טרייד, און איז דער באַהאַרד דושאַינט באַהאַרד האָט עס באַשלאָסען צו טאָן, מען קען שוין מיט זיכערקייט דערוואַרטען, דאָס די ליידיס

(שליס פֿון זייט 1.)
יוניאָן לייט אין טרייד, זיי אַזוי נאָך צו באַנייטען זיך אַנצושליסען צו דער יוניאָן.

קלאָק מאָנטרעאַל שורער פֿון מאָנטרעאַל ווירען אַנשרעקען די אַרבייטער

(שליס פֿון זייט 1.)
און די יוניאָן מיט נאָך איינערפֿען מאַס-מיטינגען פֿון קלאָק מאַכער, זיי עס צו ערקלערען, און דיווע פאַרזאמלונגען האָבען שוין גענימען בריינגען גוטע רע-זולטאַטען. דאָנערשטאָג אווענט, דעם 18טען סעפטעמבער, האָט דער דושאַינט באַהאַרד פֿון דער קלאָקמאַכער יוניאָן אין מאָנט-רעאַל איינגערופֿען אַ מאַסימיטאָן פֿון קלאָקמאַכער, אין דעם גרויסען „פּרינ-אַרטור האָל“, דער מיטינג איז געווען גוט באַזוכט, אַ סך נייע מיטגלידער האָבען זי אָנגעשלאָסען צו דער יוניאָן.

אָרגאַניזאַצאָנס אַרבייט ביי די פּרווואַט דעסמאַכער.
גלייכצייטיג וועט אויך אָנגעפֿירט ווערען אַן אַרגאַניזאַצאָנס-קאָמפּיין ביי די פּרווואַט דעסמאַכער. די אַרבייטער פֿון דעם פאַך זיינען נאָכזייטיג אַר-גאַניזירט. יאָמאָל 76, די יוניאָן פֿון דעם פאַך, איז לייזער, אַ שוואַכער לאַך קאָל באַטייט עס זיינען דאָ גענוג אַר-בייטער אין דעם טרייד צונויפֿשטעלען אַ שטאַרקע יוניאָן, ווי עס ווערט אָנ-געגעבן זיינען אין דעם פאַך באַשעפֿ-טיגט איבער צוויי טויזענט אַרבייטער. די אַרגאַניזאַצאָנס-אַרבייט וועט זיין אונטער די אַיפֿזיכט פֿון אונזער ווייסי-פּרעזידענט, האָל רייזבערג, דער מענעוויטער פֿון די ווייט און דעסמאַ-כער יוניאָן יאָמאָל 15. ער וועט אָבער האָבען די מיטגליד פֿון שוועסטער רוט גאַרדאָן, פֿון באַליטיקאַר, וועלכע איז ניט לאַנג צוריק אָנגעשטעלט געוואָרען אַלס אינטערנאַציאָנאַל אַרגאַניזירען פאַר פּילאַדעלפּיע. די אַרבייטס-לאַדניג זינגען אין די „פּרווואַט דעסמאַכער-שעפּער“ זיינען וועהר צוהאַרענע און מען רעכענט אז די פאַרשלאָסענע אַרבייטער וועלען זיך וואַרם אַפּרופֿען, אריינצו-קומען אין דער יוניאָן. יעדענפאַלס, אַלץ וואָס איז נאָך מעג-ליך וועט געטאָן ווערען די יוניאָן צו באַקערעכטיגען.

אָרגאַניזאַצאָנס אַרבייט ביי די ליידיס טיילאַרס.

אין דערוועלטער צייט האָט זיך אָנ-געהויבען אַן אַרגאַניזאַצאָנס קאָמפּיין ביי די ליידיס טיילאַרס. די ליידיס טיילאַרס פֿון פּילאַדעלפּיא זיינען שוואַך אַרגאַניזירט, און ווי דער שטייגער איז, איז אַז אַך און וועה צו זיין! מען אַרבייט לאַנגע שטונדען פאַר אַ קלענ-ליכען-לוין און עס איז אונגעגלייך אַלעבען צו מאַכען אַסילו אין בייז סיוואָן ווען עס איז דאָ אַרבייט. און פֿון די שלעכצייט איז דאָך שוין נאָך אָפּגערעדט. ניט לאַנג צוריק איז ערשינען אַ קאָמיטע פֿון די ליידיס טיילאַרס בייס מיטינג פֿון דושאַינט באַהאַרד פֿון די קלאָק און סקוירטמאַכער יוניאָן. די קאָ-מיטע האָט געשילדערט ווי שרעקליך עס לייזען די ליידיס טיילאַרס, אונטער וועל-כע קלאָנעדרינע באדינגונגען זיי אַרביי-טען, און די קאָמיטע האָט פאַרלאַנגט דאָס דער דושאַינט באַהאַרד וואָל אונטערנעמען אַן אַרגאַניזאַצאָנס-קאָמפּיין צו אַרגאַניזיר-ען די ליידיס טיילאַרס. די פראגע איז אויפגענומען געווארען אויף דעם מיטינג פֿון דושאַינט באַהאַרד און עס איז באַשלאָסען געוואָרען, דאָס עס וואָל גלייך אָנגעפאַנגען ווערען אַ טיכטי-גער אַרגאַניזאַצאָנס קאָמפּיין, צו העל-פֿען די ליידיס טיילאַרס.

MURAD

איזער קאַנט קיינמאַל נישט
אַנשוויקלען איינער גע-
שמאַק פאַר גוטען
טערקישען מאַכאַק, ווען
איזער רויכערט געוועהני-
ליכע סיגאַרעטס.

איזער מוזט רויכערען מיוּראַד כדי ריכטיג צו
באַגרייפֿען דעם ווערט פֿון 100 פּראָצענטסיגען
זיינעם טערקישען מאַכאַק.

„אורטיילט פאַר זיך אַלייט“

פאַרגלייכט מיוּראַד
מיט אירגענד אַ סיגאַ-
רעט אין דער וועלט.

מאָנטרעאַל שורער פֿון
די העכסטע סאַרטען
טערקישע און עניפֿט-
שע סיגאַרעטען איז
דער וועלט.

Amargyros

BOXES of
10 or 20

THE TURKISH CIGARETTE

אינטערנעשאַנאַל קאַלענדאַר

פֿון ה. קולמאַן.

היינטיגע וואָך מיט 12 יאָהר צוריק

אַכט טויזענער ליידיס טיילאַרס, וועלכע זיי
גען מערסטענס באַשעפֿטיגט אין מאַכען דער-
סעס און קאָסטימען. געהען אַרויס אין אַ
גענערעל סטרייק. זייערע פאַרערוונגען זיינען:
1. אַכטשטונדיגער אַרבייטס-טאַג, אַ מינימום
סקייל אין ווייזשעס פֿון 26 דאָלאַר אַ וואָך.
18 דאָלאַר אַ וואָך פֿאַר מענער אַרויסהעלפֿער.
6 דאָלאַר אַ וואָך פֿאַר פּרויען אַרויסהעלפֿער.
און די אַפּשטונג פֿון די שעפּער, וועלכע גע-
פינען זיך אין די קעלערס.

די לאַגע אין קליולאַנדער סטרייק איז די
זעלבע. פינף-אונדזיגציג פּראָצענט פֿון די
סטרייקער שטימען דאָפּיר אַז דער סטרייק וואָל
פאַרשטענעם ווערען.

די בעלי הבתים פֿון די ברוקלינער קלאָק
סטרייק מאַכען אַ לשאָנס אויף זייערע בעל-
מלאכות. נאָך אַ צווייטע סטרייקען גיבען
זיך אָבער די בעל הבתים אונטער און שטימען
צו צו די פאַרערוונגען פֿון דער יוניאָן נישט
צו אַרבייטען שבת נאָך איינס אַוועק, יעדער
גרעסערער סטרייקער וואָל מוזען האַלטען
צוויי אַלטרעייזשן אַרבייטער און איין סיינעל
סטער, בעזאָלט דאָסל טיים פאַר אַווערטייט
און פאַר לינגל האַלדירען וואָלען די אַרבייטער
אויף קרינען באַזעהלען.

**שיקאגא דושיינע באארד פאנגט אן א סיסטעמא-
מישע עדיוקיישאנאל מעטיגקייט**

עס איז פיליכט שוין ארויסצולשפערט
יאר, אבער אזוי ווי דאס איז אונזער ער-
שטער באריכט פאר'ן נייעס יאהר, ווי-
שען מיר אלע מעמבערס בכלל און אונזערע
מעמבערס בפרט אנטען נאך פון גע-
וונט, גליק און פרנסה.
מ.י. אשפיו, סעקענערושער.

די געהעכערטע דיוס געהט אריין אין
קראפט דעם ערשטען אקטאבער. דעם
8טען אקטאבער האבען מיר א מעמבער-
מיטינג און אזער סטעדי אקאדאן און די
עזעקעסאטיוו האט דארום באשלאסען, אז
ביו דעם 8טען אקטאבער זאל יעדער מעמ-
בער קאנען אויסצאהלען זיינע אלטע שול-

אפנעזיקט פון ניו יארק רושוריי 9טען 1923
אויסגעצאהלט אונזסט 1טען 1923

דער ניו יארקער שבת

פון מאקס ד. דעניש

דער סטריק פון די וועב-פרעסלייט.
דעם ערשטען מאל אין משך פון 80 יאהר זיינען די גרויסע ניו יארקער צייטונגען, מיט דער אויסנאם פון די שטעלטע נעווארען, די 2200 ארבייטער אויף די ווייניגע פרעסעס, וועלכע גיבען ארויס טעגליך א פאליטישע-עקאנאמישע טונגס-זייטען. זיינען ארויס אין סטריק און די נייטס-פארביקען האבען זיך אפגעשטעלט.

די קאר-ארבייטער אין ניו דזשירזי צוריק ביי דער ארבייט.
נאך א סטריק פון איבער זיבען וואך, וועלכער האט פאראלזיגט דעם פאר קעהר אין 147 שטערט אין ניו דזשירזי סטריט, האבען זיך די קאר-ארבייטער לעצטע וואך צוריקגעקערט צו דער ארבייט. די סטריקער האבען גע'קעמט'ט מוטיג, און דער רעזולטאט איז, אז זיי האבען געוואונען די מערסטע פון זייערע פארערוונגען, א העכערונג אין שכירות און אנדערע זאכן פון זייער יוניאן. אט דער סטריק צייכענט זיך אויס דערמיט, וואס די קאר-קאמפאניס האבן בען אפילו נישט געמאכט קיין פאררוף אָנצושטעלען סעקס אויף די פלעצער פון די סטריקער. דאס איז א נייעס אין דעם סאָרט סטריקס. פון דעם ערשטען טאָג פון סטריק האבען די קאָמפאניס ערקלערט, אז נישט זיי קענען אין נישט זיי וועלען מאַכען א פאררוף צו באַטרייבען דעם קאר-פארקעהר מיט סטריק-ברעכער. פארשטייט זיך, אז די קאמפאניס האבען דאס געטאן נישט דערפאר ווייל זיי זיינען גוטגעריכט, נאך פשוט ווייל זיי האבען אנדערש נישט גע'קענט'. דאס געהט זיך דערפון, וואס די ארבייטער האבען א גרויסען אייגן פליס אין יענער געזענר אויף די לאַר קאלע באמטע און אויף לאמאלע באַר דינגונגען. דאס האט אונגעלייך גע'מאכט'ט פאר די קאר-קאמפאניס אפילו צו מאַכען א פאררוף ארויסצושטעלן די קאס מיט סעקס.

די באַנקירען האלטען אפ זייער קאָנווענשאַן.
די שטעריקען בענקערס סאָסיאייט שפּאַן האלט אפ היינטיגע וואך אין אַטלאַנטיק סיטי איהר 48טע קאָנווענשאַן. ווען מען לייענט איבער די באַריכטען ווענען דעם, וואָס עס ווערט דאָרט גע'רעדט'ט און דיסקוטירט, מוז מען קומען צום שלום, אז זיי האבען גאָרנישט גע'לערענט'ט און גאָרנישט פארענטפערט. די שטעריקען, די שטעט געשיכטע, א ווייט-פערזענלעכע פון דער געשפּאַן זאל סיטי בענק באַקלאַנט זיך אויף דעם, וואָס עס פארשפּרייט זיך שטארק די אַנטי-טעציע פאר דעם, אז די רעגירונגען זאלען איבערנעמען די אייגענשאַפֿטען און אנדערע אינדוסטריען. און ער שלאַגט פאַר, עס זאל ארויסגעגעבען ווערן אַ דאָקומענט, וואו עס זאלען באַר ווידען ווערען, די עקאָנאָמישע פאליטיק קייטען, וואָס זיינען פאראנטוואָרטליך פאַר די נייט-אידעען פון גלייכייט אין באַזיץ, העכער און פארוואַלטונג פון איינע דאָסטרעלע אונטערנעמונגען.

די באַנקירען האלטען אפ זייער קאָנווענשאַן אין אַן ערנסטער צייט.
פון איין זייט איז אַ האַלב וועלט פאסיש ראַאינירט נישט נאָר פּיזש נאָר אויך גייסטיג, און דאָ ביי אונז אין דער היים שרייען די מאַסען אלץ העכער נאָך גע'רעכטיגקייט און נאָך אַ, סקווער דיל. און דאָ קומען זיך צוזאַמען די באַנקירען פון מעריקא אויף זייער יעהרליכע כער קאָנווענשאַן, און די דאָזיגע געלד זעט רעדען נאָך אלץ די אלטע אויסגע'ראַשענע רייד און באַשעפטיגונג זיך בלויז מיט איין זאך — ווי אזוי ווייט מער צו בלייבען ביי זייערע געלד-זען זיי וווינען נישט ארויס קיין סימן פון אַן ערנסטען פאררוף צו פאַרשטעלן די אור זאכען פון דער אינצופירענדיגקייט און פון "די נייט אידעען". זיי רופען נאָך אלץ צו די הימער פון אַרדנונג צו פאַרשטאַפּען דאָס מילי און אַרטיסטאָרס און זיי איינצושפּאַרען אין די דזשייטס.

עקאמענערס, באגראדערס, בושלערס יוניאן לאקאל 82

אָלס ביישפּיל פון דער מאַכט פון אַרבייטער-סאָלידאָרטיט אין אַן זיין וויקאמפּטיק, איז שווער צו געפֿינען נאָך אַ קאמף אין דער געשיכטע פון אַרבייטער-קעמפּס דא אין לאַנד וואָס זאל זיך מיט איהם קענען פארגלייכען. די שטאַרט ניו יארק האט פשוט אויס'געשענט דאס מילי אין פארוואנדערונג, ווען זי האט איין פריהמאָרגען זיך גע'פונען'ט אפגעשניטען פון איהר פארבינדונג מיט דער גרויסער וועלט, און אלץ רורף דעם סטריק פון די פאר טויזענד פרעסלייט. די מאַנערע, בלאַסע, בלוט-אַרימע במקום-בלעטלאך, וואָס די פאַר איינציגע צייטונגס-ארויסגעבער האָבען באַזויגט אַרויסצוגעבען, זיינען פשוט אַ חיוה אין פארגלייך מיט די געוועהנליכע צייטונגס-אויסגאַבען, וואָס געהען ארויס יעדען פריהמאָרגען און אָנזענר.

דער דאָזיגער סטריק איז שוין גע'ווען'ט א געוואונענער מיט עטליכע וואך כען צוריק. ווען די קאמפאניס וואָל טען זיך כאַטש אַ קאפּיטשקע גע'רעכענט'ט מיט די אינטערעסען פון די הונדערט טויזענד מענטשן וואָס פאָהרען טעגליך אויף די קאס, וואָלטען זיי שוין לאַנג דעם סטריק געענדיגט. די קאמפאניס האָבען זיך אָבער נישט געוואָלט אונטער'געבען, ביז די פאָבליק סורדוואַלס קאמיר זאָן האָט זיי ענדליך געצוואונגען צו ענדיגען דעם סטריק. די פאָבליק סורדוואַלס וויס קאמפּטיאָן האָט די קאמפאניס גע'געבען'ט די ברירה אָדער צו ענדיגען דעם סטריק אָדער צו פאָהרען דעם שטאַרט טער, און פאָהרען זייערע טשאַרטערס קענען די קאמפאניס נישט, אפאָרדען.

דער היינטיגער, ווינטער סעזאן
איז אַן ענטוויקלונג צו אַלעמען אין אונזער טרייד (אויסער פיליכע פאר די דזשאר בערס). עס איז אַן ענטוויקלונג, ווייל קיינער האט זיך אויף אזא שלעכטען סעזאן נישט געריכט. פאַראַיאָהרען האָבען אלע געוואוסט אַן קיין צו נומען סיוואַן איז נישט צו ערוואַרטען. עס איז געווען אַ גרויסער קולע-סטריק אין וועלכען אַלע בער אַ האַלבן מיליאָן מענטשן זיינען גע'ווען'ט פארוויקעלט דירעקט, וואָס דאָס מיינט צוזאַמען מיט זייערע פאמיליעס אַרום 3 מיליאָן מענטשן, און אז מען רעדט כענט צו די פאַרשידענע ביזנעס לייט, קליינע און גרעסערע, וואָס מאַכען אַ לע'בען האַנדלענדיג מיט דער גרויסער צאל אַרבייטער און וועלכע ליידען פון אַ פאַר'לענגערטען סטריק אונדזערעס, איז די גאַנצע צאָהל מענטשן, וואָס איז דירעקט און אונדזערעס געטראָפּען געוואָרען פון סטריק, געווען אַרום 6-5 מיליאָן. ווען ביי אַזא גרויסע צאָהל מענטשן ווערט פאַר אַ געוויסע צייט אַוועקגענומען זייער חיונה אָדער אַ טייל דערפון, איז צו ערוואַרטען, אַז דינע מענטשן וועלען נישט האָבען פארוואַן צו קומען קיין נייט קליידער. מען האָט דאָרום זיך פאַרנע'שטעלט'ט פאַראַיאָהרען, אַז דער סיוואַן וועט נישט זיין קיין איבריגס גע'רעכטענער'ט. אנדערש איז אָבער געווען היינטיגער, דער ספּרינג סיוואַן איז געווען נישט-שטאַט, אנדערע זאָגען נום. איבער'ל לאַנד האָט זיך געמערקט אַן אויפֿלעבונג. אלע זיי געווען אַפּסימיסטיש און פול מיט ער'וואַרטונגען. עס איז שוין טאקע זעהר לאַנג קיין נומער ווינטער סיוואַן נישט גע'ווען'ט. האָט מען דאָרום געהאַפּט, אַז דינע יאָהר וועלען מיר ענדליך האָבען אַ נומען ווינטער סיוואַן וואָס וועט געוויסערמאַסען אָפּוואַשען אלע צרות...

די אַרגאַניזאַציע פון די אַרבייטער.
אָרבייטער אַרבייטען נישט און קאָנען נישט צאָהלען זייערע דיוט, ליידיט די אַרגאַניזאַציע פֿינאַנציעל. אָבער פיל ערנער איז נאָך ווען אין אַזא קריזיס רייסט זיך אַרויט אונצוטרוי פון איין ברודער צום אנדערען. ווען דער אַרבייטסלאָזער ברודער הייבט אַן צו קוקען מיט האַס אויף דעם צווייטען סען ברודער, וואָס אַרבייט נאָ, פאַרנע'ט ערנדיג אינאנצען אַז דאָס וואָס זייער אַרבייט איז בלויז זיין גליק, אָבער נישט זיין שולד. די אַרבייטער, און אפילו די יונג, מענערזשען נאָך געוויייל נישט די אינדוסטריע. עס איז נישט זייער שולד וואָס די אַרבייט ווערט נישט צוטיילט צווישן שוין אלע שפּעטער גלייך, אַז אלע זאָלען האָבען צו ביסלאַך. גלייכעוועג איז אונזער לאַקאַל פריי פון דויער צרה פון אונצוטרוי פון ברודער צו ברודער. הנם דער קריזיס האָט אונז געטראָפּען ערנער ווי אַלעמען. ווען די צייט איז שלעכט כאַפּט זיך דער באַס צום שפּאַרען, אפּשד וועט ער דאָך קאָנען אַרייננעמען אַרבייט אין שטאַט. דאָס ערשטע זוכט ער צו שפּאַרען פון ער'זאַמלער. דער רעזולטאט איז, אַז אויב אַן עקאָמינער פאַלס היינטיגע צייטען אַרויס פון אַ דזשאַב, איז זעהר שווער פאַר איהם צו קריגען אַ צווייטען. מיט'ן פרייען ווילען וועט דער באַס קיין עקאָמינער נישט אָנשטעלען, און צווינגען דורך אַ סטריק איז אָפּמאַל די שלעכטע צייט אַ גרויסע שטערונג און אַן אָפּהאַלט. דאָך מאַנען מיר זיך ריהמען, אַז טראַץ די שלעכטע צייטען איז דער גייסט פון אונז זערע מעמבערס נישט געבראַכען און זייער סטרייט און איבערגעבענהייט צו זייער לאַקאַל איז שטאַרקער ווי אימער.

בולגאַרישע פויערס הויבען אויף די פאָהן פון רעוואָלוציאַן.
עס איז פשוט אַ פרייד צו לייענען די נייטס, וואָס קומט איצט אַן פון בול'גאַריען, כאַטש די נייטס איז צענוזירט. זינט די מיליטערישע קליקע האָט דאָ נישט לאַנג דורכגעפירט איהר "רע'וואָלוציאַן" אין בולגאַריע, האָבען די רעאַקציאָנערען דאָרט זיך ריכטיג צו פיהרט די הענד. עס האָט אויסגעוויזען, אַז בולגאַריע האָט זיך שוין אויף אימער אָנגעשלאָסען אַן דער פראַצעס פון רע'אקציע פון דרום און מזרח-אייראָפּאַ. די לעצטע נייטס ווייזט אָבער, אַז דאָס איז נאָך ווייט נישט אזוי. בולגאַריע איז אַ לאַנד פון ערד-אַרבייטער, וועלכע האָט בען ליב פרייהייט פונקט ווי זיי האָבען ליב זייער ערד, און קענען זיך באַנוצען מיט ביקסען נישט ערנער ווי מיט קאָסעס. ווען די רעאַקציאָנערען געווארען האָט אַטאַקירט די פויערס, האָבען זיך די פויערס-קעמפער צוריקגעצויגען אין די בערג. זיי האָבען געלאָזט פאלען דעם איינדרום, אַז זיי גיבען זיך אונטער צו דער גייער רעגירונג. אָבער איצט האָט בען זיי זיך ווידער געשטעלט אויף די פיס און הונדערט טויזענד פויערס מאַרשירען אויף סאַפּיא, די הויפּט-שטאָרט פון בולגאַריע. לויט די לעצטע באַריכטען, איז סאָפּיא דורך די רעוואָלוציאָנערען אָפּגעשניטן פון לאַנד. עס פּעהלט שוין שפּייז אין דער הויפּט-שטאָרט. דער בולגאַר רישער קעניג, וועלכער האָט געהאַט אַ האַנד אין דער רעאַקציאָנערען איבער'קעהרעניש, וויל שוין, לויט די לעצטע באַריכטען, זיך אָפּזאָגען פון זיין טראַנזאַ אָבער צי דער דאָזיגער מיליטערישער ציג פון די פויערס גענען דער הויפּט-פאָהן פון רעוואָלוציאַן.

צום איינליק, אָבער, איז דער דאָזיגער שעהנער אַרבייטער-קאמף גלייך פון אַנפאַנג פאַרוואַלטענט געוואָרען מיט אַ טראַדיציען צוזאַמענשטויט צווישען די באַמטע פון דער פרעסעס'ן אינטער'נעשאַנאַל און די לאַקאַלע פיהרער פון דעם סטריק. פרעזידענט בערי האָט ערקלעהרט דעם סטריק פון די ניו יאר'קער פרעסלייט. אַלס אונגעזעצליך, אַלס עסוואָס וואָס איז גענען דעם קאָנטראַסט וואָס עקזיסטירט צווישען זיין אינטער'נעשאַנאַל און די אַרויסגעבער. און דער מיט אַליין שטעלט ער זיך נאָך נישט צו פירדען. ער האָט אָנגעפאַנגען אַ פאַר'ניכט'נס-קאמף גענען די סטריקערס און זייער לאַקאַלע יוניאָן.

GERECHTIGKEIT

A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.
MORRIS SIGMAN, President
A. RAHOFF, Sec'y. Treas.
S. YANOFSKY, Editor.
ABRAHAM TUVIM, Business Mgr.
Subscription price paid in advance: \$1.00 per year.
Vol. V, No. 39.
New York, Friday, Sept. 28, 1923.
Entered as Second Class, after April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y. under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

די אויסגאַבע פון אַ קליינעם לאַקאַל
זיינען פראַפּאַראַציעל גרעסער ווי די אויסגאַבע פון אַ גרויסען לאַקאַל. די דיוט פון אונזער לאַקאַל האָט קיינמאַל נישט געדעקט די אויסגאַבע. אַביסעל אַרויסגעהאַלפּען האָט אונז די אייגנמייסט געלט וואָס מיר פלענען אַרייננעמען פון נייט מעמבערס. די איצטיגע צייט, ווען אַ געוויסער פראַצעס פון די מעמבערס מוז בלייבען רייכטיגער ווייל זיי אַר'בייטען נישט, האָט מיטגעבראַכט, אַז די שולדען פון אונזער לאַקאַל זאָלען זיך נאָך מעהר פאַרגרעסערען. אַלס צוגאַב האָט דער סטריק פון מ.ש. מייזעל אויף אונז אַרויפגעלייגט אַ משא פון 1400 דאָלאַר וועלכע איז אויסגעצאָהלט געוואָרען אין סטריק בענעפיטס, צו 11 מעמבערס פון אונזער לאַקאַל. עס איז געוואָרען קלאַר פאַר אונזערע מעמבערס, אַז מיט די רע'געלע איינגעהאָלענע וועלען מיר אונזער דע'פיציט נישט דעקען. אונזערע מעמבערס האָבען דעריבער דעם 30טען יולי, ביי אַ ספּעשעל מעמבער מיטינג, באַשלאָסען צו לייענען אַ מעקס פון 5 דאָלאַר אויף יעדען מעמבער, וואָס זאל אויסגעצאָלט ווערען אין 5 צוהאלונגען צו איין דאָלאַר, ביז דעם ערשטען יולי, 1924. מיט דינען מעקס האָפען מיר צו קאָנען ביסלאָווייז נוממאַכען אונזערע חובות. כדי עס זאָלען מעהר אַוועלכע דעפּ'ציטען נישט זיין אין צוקונפט, און וויסער

ערקלערונג פון דעה קלאוק אפערירטארס יניאן לאקאל 1, א. ג. ג. ו. 1

די לעצטע צייט וויינען ערשינען אין פארשיידענע צייטונגען סטייטמנטס, ערקלערונגען און רעזאלוציעס אין נאמען פון אונזער לאקאל, וועלכע האבען גע- מאכט א צומישעניש אין די מחות פון אונזערע מעמבערס. דערפאר האט די פאלגנדע ערקלערונג צו אונזערע מעמ- בערס כדי זיי זאלען וויסען דעם אמת און קלאר ווערען איבער די וויכטיגסטע פאסירונגען פאר דער לעצטער צייט.

איבערפער מיט א פאר מאנאטען צוריק, אין דער צייט ווען די דזשענעראל האט אפגעהאלטען קאנפערענצען מיט די פארשיידענע „אפישעלס“ און אקטיווע מעמבערס פון דער קלאקסאכער יוניאן, ווענען די פראבלעמען, וועלכע שטעהען אונז פאר אין אונזער אינדוסטריע, ווען די אנטימאנעס מיט די מאנופעקטורערס וועלען אויסנעהן, האט אונזער עקזעקוטיוו באארד באשלאסען צו רופען א ספעשעל דזשענעראל מעמבער מיטינג אום 15טן בערס זאלען ארויסזאגען זייער מיינונג וואס ס'זאל נעמען ווערען צו דער אינטי- גער לאגע אין טרייד און ווי אונז וי זאל פארבעסערט ווערען.

דער מיטינג איז געווען געווארען און איז געווען זעהר שעה באזוכט. נאך אן איינדרוקספולער דיסקוסיע פון א גרויסער צאהל מעמבערס איז אונגענומען געווארען אן איינשטימיגער באשלוס צו אינסט- ראקטירן די עקס. באארד איינצולאזען די עקס. באארד פון די פנישערס און לאקאל נומ. 9 און נעמינישטעמליך אויסארביי- טען א פלאן ווי אזוי די עקזיסטירענדיגע איבעלען זאלען געלייט ווערען. דויער פלאן זאל געשיקט ווערען צום דזשיינט באארד און א צווייטער מיטינג זאל נע- רופען ווערען וואו דער נאנצער פלאן זאל פארעבראכט ווערען פאר די מעמבערס צו דיסקוסירען.

עס איז אויך באשלאסען געווארען, אז דער פערזענלעכע פון דער אינטערנע- שאנאל, בר. זיגמא, זאל איינגעלאזען ווערען צום נעקסטען מיטינג צו ריידען איבער דער אלגעמיינער לאגע אין טרייד. די עקס. באארד איז גלייך צוגעטרע- טען צו דער ארבייט און נאך אייניגע מי- טינגען צוזאמען מיט לאקאל 9, האט מען אויסגעארבייט די פאלגנדע פונקטען:

1. עס זאל גלייך איינגעשטעלט ווע- רען א דזשענעראל ארגאניזאציע פארטמענט אונטער דער אויפזיכט פון דער דזשיינט באארד, וועלכע זאל האבען די אויפגאבע אויפצופאסען, דאס די יוניאן דורכט וועלען אפנעהן ווערען, אז קיין אומגעזעצליכע צייט זאל נישט גע- ארבייט ווערען און הויפטזעכליך צו יו- ניאניזירען אלע ניט יוניאן, סקעב און קארפאראציען שפער וואו זיי נעמינען זיך. דער דזשענעראל זאל אויך אויפ- פאסען אויף אלע ארונטערגענומענע שט- פער, וועלכע וועלען געווען ווערען אין צוריק.

2. אין פארבינדונג מיט דער ארגא- נייזאציע ארבייט האבען מיר רעקאמענ- דירט, עס זאל אויך עמבאלירט ווערען אן אקציאנס קאמיטע, באשטעהענדיג פון 3 לאקאלע מענערדזשערס, צוזאמען מיט'ן דזשענעראל מענערדזשער, וועלכע זאלען האבען די אויפגאבע נאכזעהען, דאס די סקעב און קארפאראציען שפער, וועלכע ארבייטען פאר יוניאן אדער נישט יוניאן דזשאבערס, זאלען נישט קענען אָנגעהן מיט דער ארבייט.

3. די יוניאן זאל גלייך ארויסגעבען אן אדער, וועלכע זאל זיך באציהען צום גאנצען טרייד, דאס קיין אַווערטייט זאל נישט ווערען ארבייטען אין דער צייט ווען די דזשיינט באארד, וועלכע זאל האבען די אויפגאבע אויפצופאסען, דאס די יוניאן דורכט וועלען אפנעהן ווערען, אז קיין אומגעזעצליכע צייט זאל נישט גע- ארבייט ווערען און הויפטזעכליך צו יו- ניאניזירען אלע ניט יוניאן, סקעב און קארפאראציען שפער וואו זיי נעמינען זיך. דער דזשענעראל זאל אויך אויפ- פאסען אויף אלע ארונטערגענומענע שט- פער, וועלכע וועלען געווען ווערען אין צוריק.

4. און ווי אויף אונזער פארלאנג מיט א צייט צוריק איז א קאמיטע פון דער באארד און דירעקטארס אפגעהאלטען גע- ווארען צו שטודירען די פראגע פון א ליבעראל בורא אין אונזער אינדוסטריע, דאס די קאמיטע זאל אריינברענגען איהר רעפארט און א רעזולטאט פון א ליבעראל בורא צו- זאמען מיט אן ארבייטסלאזען פאנר זאל אונגענומען ווערען, און עס זאל געשטעלט ווערען אלס א פארערונג פון אונזערע בעליבתיים צום נעקסטען ארטימאנעס צו דעוועלעכער צייט זאל די יוניאן באקענען אונזער אלגעמיינע מעמבערשיפ מיט די וויכטיגקייט פון אזא אינסטיטוציע.

עס איז אויך באשלאסען געווארען, דאס א צושריפט זאל געשיקט ווערען צו דער אינטערנעשאנאל אין וועלכע מיר זאלען זיי אויפפארענען, אז זיי זאלען אָנפאנגען א פובליסיטי קאמפיין דורך דער פרעס וואו עס זאל אָנגעצייגט ווערען אין וועלכע שפער און פייער פאסטקעס עס ווערט געמאכט די קלאקס, אום כדי די סטעיטשעפער און פייערפאסטקעס זאלען אויסגעראכט ווערען.

דאכט זיך, אז קיין ארענטליכער מענש, וועלכער מאכט א לעבען פון אר- בייט, וועט פאר קיין איין מינוט נישט צווייפלען אין דעם, דאס די אויבענדער- מאנטע פראגען זיינען פאר אונזערע מעמבערס אזוי וויכטיג ווי עס איז נויטיג פאר יעדען מענשען לופט צו אָטעמען. און נאך מער זיינען זיי פאר אונז וויכ- טיג, שוין יעצט אויפ'ן מאָמענט, ווייל די לאגע אין אונזער טרייד און ווירקליך אן אויסערגעווענהליכע, פאר אונז אלס א לאקאל יוניאן, וועלכע פארטרעט ביי 10 טויזענט מעמבערס אין פאר'ן מאָ- מענט נישט קיין פראגע פון וויכטיגערער באדייטונג ווי די איבערגענומענע און אזוי רענקען און פיהלען מיר און אזוי האנדלען מיר.

די עקס. באארד האט עס אזוי בא- טראכט און מיר האבען גלייך גערופען דעם צווייטען מיטינג, וואס איז פון א פריהערדיגען מיטינג באשלאסען געווא- רען. דויער מיטינג, אזוי ווי אלע אנ- דערע מיטינגען פון אונזער לאקאל איז ארווערטט ווערען און די צייטונגען. דער ארווערטט ווערען האט געלויבט ווי פאלגט:

1. בר. זיגמא, פערזענלעכע פון דער אינטערנעשאנאל וועט ביי דויען מיר מיט ריידען איבער דער אלגעמיינער לאגע אין טרייד און ספעציעל ווענען דעם אויסגאנג פון די קאנפערענצען מיט די דזשאבערס און וואס פאר א ווירקונג האט וועט האבען אפצוהייטען די יוניאן קאנדישאנס.

2. עס וועט אויך אָפגעגעבען ווערען א באריכט פון אונזער עקס. באארד ווענען די פארלאנגען וואס זיינען גע- שיקט געווארען צום דזשיינט באארד, וועלכע זיינען אויסגעארבייט געווארען צוזאמען מיט לאקאל 9, לויט דעם בא- באארד א נומער נייעם יאהר.

שלוש פון לעצטען דזשענעראל מעמבער מיטינג.

היינט עס, אז דער טאנעס-ארדנאנג איז געווען א באשטימטער פון פריהער און האט קלאר געזאגט וואס ביי דעם מיטינג וועט פארהאנדעלט ווערען. אבער ווי איבערראשט זיינען מיר געווארען, ווען אין דעם טאג פונ'ם מיטינג האבען מיר געזעהן אויפ'ן פראנט פייערש פון דער „פרייהייט“ ווישען אנדערעס די פאל- גענדע ווערטער:

„מען ערווארטעט, אז צוליב דעם אָרדער, וואס די אינטערנעשאנאל בא- אַמטע האבען ארויסגעגעבען אויסצו- שליסען פון דער יוניאן די מיטגלידער וואס באלאנגען צו די שאפ דעלעגאטעס ליגט זאל די פארזאמלונג זיין זעהר גוט באזוכט. די פארזאמלונג וועט זיין 7 אויפגאבען אין מאנהעטען לייסעאום, 66 אים 4טע סטריט.“

אָבוואהל די גאנצע מעשה איז אונז געווען נישט קלאר, דאך האבען מיר גלייך פארשטאנען, אז דאס איז אן אָנטייטונג, דאס ביי דויען מיטינג זאל מען אויספיר- מען דעם צושריפט פון דער אינטערנע- שאנאל, אָנשטאט צו האנדלען די טרייד- פראגע וואס זיינען געווען אויפ'ן טא- געס-אָרדנאנג, און אזוי האט עס ווירקליך פאסירט.

אזוי שנעל ווי דער טשערמאן האט גע- עפענט דעם מיטינג און ערקלערט דעם טאנעס-ארדנאנג האט זיך אויפגעשטעלט דער באקאנטער מ. רובין און פארלאנגט, אז דער צושריפט פון דער אינטערנע- שאנאל זאל זיין דער ערשטער פונקט אויף דער טאנעס-אָרדנאנג. דער טשערמאן האט אָנהער דעם געענטפערט, דאס „ער- שטענס, איז דויער מיטינג א פאָרזאמלונג פון א פריהערדיגען מיטינג און פאָלגליך מוזען פריהער ערליידיגט ווערען די אָנגע- פאנגענע פונקטען. צווייטענס, האבען די מעמבערס אליין באשלאסען, אז דויער מיטינג זאל גערופען ווערען בלויז פאר דויער פראגע. דריטענס, האט נאך די עקס. באארד אליין נישט געהאנדעלט אי- בער דעם צושריפט פון דער אינטערנע- שאנאל, און לויט אונזערע געזעצען און פיהרונגען דארף די עקס. באארד פריהער האנדלען איבער יעדען צושריפט איידער ער קומט צו די מעמבערס. דער טשער- מאן האט אָבער צוגעבען, אז אויב עס וועט בלייבען צייט נאך דעם ווי דער טאנעס-אָרדנאנג וועט ערליידיגט ווע- רען וועט ער נישט האבען גענען דעם, אז מען זאל אויפנעהמען דעם צושריפט, ווע- לענדיג דערמיט אויסמירען „הייסע בלוט“, אום דער מיטינג זאל פרידליך דורכגעפיהרט ווערען.

עס איז אָבער אומזיסט געווען די אלע געגעבענע געזעצליכע און לאַגישע ער- קלערונגען פון טשערמאן. רובין מיט נאך עטליכע האבען זיך אוועקגעשטעלט אויפ'ן פלאך און זיינען באשטאנען אויף דעם, דאס זייער פארלאנג זאל דורכגע- פיהרט ווערען און האבען פאר קיין פאל נישט געלאָזט אָנגעהן מיט'ן מיטינג. דער טשערמאן און מענערדזשער האבען געמאכט אייניגע פארזוכען צו פארטוענען דעם מיטינג. די חברה, ווי עס ווייזט אויס, האט נישט אינטערעסירט די לאגע פון אונזערע אפערירטארס נאך פערזענ- ליכע קרייזערס, און מיט אמאל האט מייטינג און איז ארויף אויף דער פלאט פארמע און אויפגענומען נאָמיניישאנס פאר א טשערמאן און סעקרעטער. דער טשערמאן, וועהענדיג די חוצפה פון דעם חברה-מאן, אז ער צושטערט דעם מי- טינג, שפייט אויף די באשליסע פון די מעמבערס און לאָזט נישט דורכפיהרען דעם טאנעס-ארדנאנג, האט ערקלערט דאס ער איז מער נישט פארזאמלונגסליך פאר דויען מיטינג און אין דעם נאָמען פון דער עקס. באארד שליסט ער דעם מיטינג. די גרעסטע צאָהל פון די מעמבערס זיינען אוועקגעגאנגען ענטריסטעס און פארבי- טערס. זיי האבען זיכער ערווארטעט אז מען וועט קענען זיך דורכפיהרען ביים מיטינג ווענען זייערע נוימען און ליידיען ווי אזוי צו פארבעסערען זייער לאגע.

אויף מאָרגען האבען מיר געלעזען די פאלגנדע נייעס אין דער „פרייהייט“:

„טשערמאן שליסט די גרויסע פארזאמ- לונג, ווען ער זעהט, אז כמעט אלע זיינען גענען איהם.“

היינט עס, אז דער מיטינג האט נישט שטאטעגערנען, זאל זיין צוליב דעם שולד פון טשערמאן. מיט א פאָר טעג שפיר- טער לעזען מיר אין דער זעלביגער „פריי- הייט“ אינ'ם נאָמען פון דעם נישט אָפגע- האלטענע מיטינג און אין נאָמען פון אונזער לאקאל די פאלגנדע רעזאלוציע:

„מיר, די קלאק אפערירטארס פון לא- קאל 1, א. ג. ג. ו. 1, פארזאמעלע ביי א גענעראל מעמבער מיטינג דאנערשטאג אבענ, דעם 6טען סעפטעמבער אין אס- טאריא האל, נעמען אן פאלגנדע רעזא- לוציע.“

די רעזאלוציע האט געפארערט די צוריקהוונג פון דעם אינטערנעשאנאל אָרדער ווענען די מעמבערס אין די פער- צוואנען מיט לאקאל 9, לויט דעם בא- באארד א נומער נייעם יאהר.

שיינענע ליגט און אויך די רעזולוציע פון דעם טשערמאן פון לאקאל. די „פרייהייט“ ווי עס ווייזט אויס, דענקט אז אונזערע מעמבערס זיינען אי- דיאטען, אז זיי האבען נישט קיין קעפ, און געדענקען נישט וואס מיט א פאר טעג פריהער איז דאָרטען געווען געשריבען, און אפשר ווערט דאָס אבזוכליך געטאן. די דע רעזאלוציע שטימט זעהר שטארק מיט דעם טאנעס-אָרדנאנג פון דעם מיטינג.

ביי יעצט האט זיך געפירט דאס יע- דער אָנאָנסמענט, ארווערטט ווענען, בא- שלום אָדער רעזאלוציע פון אונזער לא- קאל איז אריינגעגעבען געווארען פון דעם סעקרעטער פון לאקאל און מיר האבען אלע מאל פארשטאנען, אז אן אנשטענ- דיגע צייטונג — שוין נישט רעדענדיג ווע- גען אן ארבייטער צייטונג — וועט נישט דרוקען באשליסע אין נאָמען פון דער יוניאן און דאס וויסען אָדער צושטימונג פון דער יוניאן. אָבער עס ווייזט אויס, אז צייטען בייטען זיך, ווייל אויב אין איין טאג קען מען שרייבען אז א מיטינג איז נישט אָנגעהאלטען גע- ווארען און מיט א פאָר טעג שפער קען מען דרוקען א רעזאלוציע פאָר דעם זעל- בען מיטינג, קען מען און מען מען אלעס. נאך וואס טוט מען נישט צוליב רעזאלו- ציע... אינטריגירען, פראָוואצירען, אבנא- רען... דער צוועק הייליגט דעם מיטעל.

ברידער אפערירטארס! מיר האבען געקעמפט פאר דעם געראטן פון מיינונגס- פארשידענהייט. מיר האבען דאס פראק- טיצירט און וועלען אויך ווייטער פראק- טיצירען, מיר וועלען אָבער קיינמאל נישט לאָזען וועמען עס איז, קיין אונטערשיד, מיט וואס פאָר א סאָנטעל יענער וועט זיך נישט פארדעקען, צו צושטערען און צו- ברעכען אונזערע מיטינגען, טרעטען מיט די פיס די באשליסע פון די מעמבערס; דער מיטינג אויף וועלכען די לעבענס פראגע פון אונזערע אפערירטארס האבען באדארפט באטראכט ווערען; די פרא- גען וואס האבען צוגענומען אזוי פיל צייט און אָנשטערנענדיג צו לעזען; יעדער סענט וואס איז אויסגעגעבען געווארען פאר די זען מיטינג וועט קיינמאל נישט פארנע- סען ווערען.

דארום ברידער, איז עס אייער פליכט צו קומען צו די מיטינגען קון אייער יו- ניאן און זיך נישט לאָזען פראָוואצירען צו טאן זאכען וואס זיינען נישט שעהן, נישט פאסיג און נישט רעכט פאר יוניאן ליגט. האט אין זינען אייערע אייגענע אינטער- רעסען און נישט די אינטערעסען פון א פליסע וואס וויל אויך אויסנוצען פאר זיך.

די קאמיטע פון דער עקזעקו- טיוו באארד פון לאקאל 1.

אינטערנעשאנאל קאלענדאר

פון ה. סקולמאן.

היינטיגע וואך מיט 12 יאהר צוריק

סעהר ווי זעסט טויזענער פון די סטריי- קענדע ליידיס טיילנעם קעהרען זיך אום זינדיג צו דער ארבייט און סען ערווארטעט אז די איבעריגע צוויי טויזענער ארבייטער וועלען אויך לאנג נישט דארפן שטעהן אין סטרייט.

דער טרעזשורער פון דער אסעריאקא פער- דרייטשט און לייכער קומט קיין פלינולאנד אום צו העלפען די סטרייטענדע קלאקסאכער אנצופיהרען דעם לאנגען פארבייטערסען קאסא.

קאסערס לאקאל 10 א. ג. ג. ו. 1. יוניאן פייערס איהר 10 יאָרען וויכילעאום דורך אן עקספירישאן אויף דעם הארסטן ריווער און א באַקעט אין „ווייטעל גרשוו“ פאר אלע מעמבערס.

ריכטער בירדשור איז סכטל דעם אים- דזשענעראל וואס דזשענעראל גאט האט ארויס- געגעבען גענעס ווייטעלעס און א באַראק די באַסטע פון לאקאל 25 אין דעם סטרייט פון דער פירסט ראזענוואסער און קא.

דער קלאקסאכער דזשיינט באארד איז דאָרטס 8 פאָרזאמלונג. דער סעקרע- טער ווערט אינטערוואירט צו אראנזשייער א „ראסיפיקאציע מיטינג“ אויף דער אים- סייד.

ווייטע איהר, אז

די „פרייהייט“ איז אינטערנעשאנאל איז אויס- טראליע, האט עמבאלירט ברענטעס אין פא- לעכטיגע צו פארקויפן אלע פארטען פון איי- שראנס? א. מיטשור'ן פון וויער לעבעסלייגט ליכע אינטערנאנע פאליס איז דאס. די קאסאני וועט אריינלייגען די געלט פון דער פאליס אין בויען הייזער. די הויז, ווען די פאליס ווערט אויסגעשעלט, נישט צו דעם וואס איז אינטער- און ווען עס זאל זיך טרעסן און דער אינטער- שטערבט, נישט די הויז צו וויער יורשים. די קאסאני פלענעט אויך צו אריינלייגען געלט אין פארשידענע אונטערנעמונגען. ווייטע איהר פון איהר האבען דאס אָנשטענדיג פון א סט- פארענטיגען היינעם סטרייטען פירערס אויב איהר וועט רויכענען העלסטער?

עהיוקיישאנאל נאטיצען

אין די סקולס, וואו די סענטערס נעמנען זיך, אויב מען רעדוויסטרירט זיך אין די סקולס, דארף מען זאגן, אז מען פאר שרייבט זיך פאר די קלאסען פון דער איני טערנעשאנאל ליידס גארמענט וואקערס יוניאן.

דער איסט סייד יוניטי סענטער.
נעקסטע וואך וועט דער איסט סייד יוניטי סענטער, אין פאבליק סקול 68, 4טע סט., לעבען ערשטע עוועניו, צוליב די אירישע יום טובים, זיין אפען רינסט טאג, מיטוואך און דאנערשטאג, אנשטאט מאנטיאג, דינסטאג און מיטוואך. די מיטגלידער פון אונזערע לאקאלס וואס אטערנען די קלאסען אין דעם יוניטי סענער טער זיינען געבעטען עס צו נעמען אין אכט, און אויך קומען אין צייט.

יוניטי סענטערס פון אונזער אינטערנעשאנאל

די פאלגענדע יוניטי סענטערס האבען זיך געעפנט מאנטיאג, סעפט. 17: 7:30 די קלאסען פאנגען זיך אן אום 7:30

- איסט סייד יוניטי סענטער.**
פאבליק סקול 63 — פערטע סטריט, נעבען ערשטער עוועניו, מאנהעסטער, וויסטמייקערס יוניטי סענטער.
פאבליק סקול 40 — 320 איסט 20טע סטריט, מאנהעסטער.
בראנקס יוניטי סענטער.
פאבליק סקול 61 — קראסטאנא פארק איסט און שארלאט סטריט, בראנקס צווייטער בראנקס יוניטי סענטער.
פאבליק סקול 42 — וואשינגטאן עוועניו און קלערמאנט פארקוועי, בראנקס, לאוער בראנקס יוניטי סענטער.
פאבליק סקול 43 — בראון פלייס און 135טע סטריט, בראנקס.
בראנוויל יוניטי סענטער.
פאבליק סקול 150 — קריסטאפאר און סאטער עוועניו, ברוקלין.
וויליאמסבורג יוניטי סענטער.
פאבליק סקול 147, בושוויק עוועניו און מעקקליבען סטריט, ברוקלין.
מאנטיאג, דינסטאג און מיטוואך אוועקט, וועט אין די אלע יוניטי סענטערס געלערענט ווערען ענגליש, א חוץ די אנדערע סאבדזשעקטס וואס דארט וועט געלערענט ווערען.

מיטינג פון דזשאנט באארד פון דעה קלאוק און דרעסמאכער יוניאן

שלום באצונ די שאפ דעלענאטען ליגס" און די "ערווייטערטע ליגס", ווייל דער ברענטש פארשטייט נישט די נאנצע פראגע. דער ברענטש פאר לאנגט אן ערקלערונג און מעהר איני גארמאציע וועגען דער סטעיטיקייט פון די פארשיידענע "ליגס".
עס ווערט באשלאסען צו באווייליגען דעם פארלאנג פון דעם ברענטש. פרווידענט מאירס זינאן, אלס א קאמיטע פון דער "אינטערנאציאנאל יוניאן באנק" ערקלערט, דאס די באנק וואס איז פארגעשלאגען געווארען פון אונזער "אינטערנאציאנאל" צוזאמען מיט עטליכע אנדערע יוניאנס פון ניו יארק, אריינגערעכענט דעם "פארווערטס", האט דערגרייכט די שטופע, וואו דער קוואדערס זיינען שוין גענומען געווארען אין 5טע עוועניו און 21טע סטריט און א טשאטער איז שוין אזוי גוט ווי ערלויבט פאר דער באנק. עס איז בלויז א פראגע פון עטליכע וואכען ווען די פארמלע פאפירען וועלען ארויסגען נעבען ווערען. איצט האלט מען שוין אין בויען די באנק און מען עווארטעט, דאס די ערשטענאג זאל פארקומען ענר דע פון דעם יאָהר אדער פיליכט ארום דעם ערשטען דעצעמבער.

ברודער זינאן ערקלערט, דאס טראץ דעם וואס מיר וועלען זיך נויטיגען אין עטליכע באנז עקספערטען, וועט יעדער פאלס זיין נויטיג איינער פון אונזער יוניאן, וועלכער זאל זיין אין דעם באנק ביי דער ערשטענאג און אויך העלפן פון דער צייט פון איהר בויען און אין אלגעמיין וועט זיך פאדערען צו האבן א מלגשען פון דער יוניאן, ווייל די באנק ווערט עמבלירט פון דער יוניאן. די קאמיטע, וואס האט צו טאן מיט דעם באנק, רעקאמענדירט דאס ברודער קאפ לאוויי זאל זיך פארלויפן אפגעבען מיט דויער ארבייט און אויב די ארבייט וועט שפעטער זיין צופרידענסטעלער פאר איהם און ער וועט זיך קענען מאכען ניצליך אויף אן אופן, דאס די באנק וועט קענען געברויכען זיין ארבייט, דאן וועלען אראנזשיממענטס קענען געמאכט ווערען. פארלויפן פארלאנגט די קאמיטע פון דער אינטערנעשאנאל דאס ברודער קאפלאוויי זאל ערלויבט ווערען אפצוהעבען אזוי זייל צייט ווי נור

מען קאן זיך נאך רעדוויסטרירט זיך פאר די יוניטי סענטערס.
די מיטגלידער פון אונזערע לאקאלס קאנען זיך נאך רעדוויסטרירען פאר די אכט יוניטי סענטערס פון אונזער איני טערנעשאנאל. אין יעדן סענטער ווערט געלערנט ענגליש פאר אפמאטונג און אויך אדווענס. עס פארמירען זיך שוין אויך קלאסען פאר פיזיקעל טריינינג, קורצע קורסען פון זעקס לעקטשורס, און עקאנאמיקס, סאציאלע און אינדוסטריעלע פראבלעמען, וועלען געגעבען ווערען שפעטער אין סיוואן.
די מיטגלידער וואס ווילען זיך נאך אנשליסען צו די קלאסען, קאנען זיך רעדוויסטרירען אין אפיס פון ערווייטערט נאל רעפארמענט, 3 וועסט 16טע סט., אין אפיס פון זייער לאקאל יוניאן, אדער

צושריפטען.
לאקאל 1 אינפארמירט, דאס זיי האבען נוסטעהייסען די פראטאקאלען פון דעם 7טען סעפטעמבער מיט דער אויט נאמע פון די צוויי באשליסע וועגען שוועסטער וואלאקאוויץ און די ארגאניזאציע קאמיטע, וועלכע זיינען פארשייבען געווארען צו זייער נעקסטען מיטינג צו פארהאנדלען.
דער לאקאל אינפארמירט אויך, דאס ברודער לוויי איז באשטימט געווארען אלס צייטווייליגער מענעדזשער פון דעם לאקאל אויף דעם פלאץ פון ברודער שוין, וועלכער איז אנגעשטעלט געווארען אלס מענעדזשער פון דער ארגאניזאציע קאמיטע פון דעם דזשאנט באארד.
לאקאל 22 אינפארמירט, דאס זיי האבען נוסטעהייסען דעם באריכט פון דעם באארד און דירעקטארס פון אויט נוסט דעם 22טען. זייער עקזעקוטיוו באארד האט אויך אויפגענומען דעם באריכט פון דעם דזשאנט באארד פון דעם 24טען אויגוסט און נוסטעהייסען מיט דער אויסנאמע פון דעם באשלוס פון דעם דזשאנט באארד אין באצונג די פערערייטע בארמער לייבאר פאר "ווי".
דער לאקאל אינפארמירט אויך, דאס זיי האבען צוריקגעוויזען דעם באשלוס פון דעם דזשאנט באארד באצונג דעם צושריפט פון דער "אינטערנאציאנאל" וועגען די פארשיידענע "ליגס".
דערעלבער לאקאל אינפארמירט אויך, דאס זיי האבען נוסטעהייסען דעם באריכט פון די באארד און דירעקטארס פון סעפטעמבער דעם 25טען, מיט דער אויסנאמע פון דער פראגע באצונג א כפעציעלען דרעם דעפארטמענט.
דער לאקאל האט אויך נוסטעהייסען דעם פראטאקאל פון דעם דזשאנט באארד פון סעפטעמבער דעם 7טען מיט דעם אויסנאמע פון דעם באשלוס פון דעם דזשאנט באארד אויסצושליסען שוועסטער וואלאקאוויץ פון דעם דזשאנט באארד.
דער רויס-פאלישער ברענטש איני פארמירט, דאס זיי האבען נוסטעהייסען דעם פראטאקאל פון דעם דזשאנט באארד פון דעם 24טען אויגוסט און זיי האבען נישט פארהאנדעלט דעם בא-

א קורס אין עקאנאמיע אין דער ארבייטער באוועגונג

פון סילוויא קאפאלד.

געהאלטען אין די יוניטי סענטערס פון דער אינטערנעשאנאל ליידס גארמענט וואקערס יוניאן. — סיוואן 1923-1922.

פרייטאג, 11טן סעפטעמבער.

די מאדערנע אינדוסטריע ווערט קאנטראלירט פון די באנקען.

- איינע פון די הויפט באראקטעריסטיקס פון דער מאדערנער אינדוסטריע, איז אויף וועלכן אופן זי ווערט קאנטראלירט פון די פינאנסירן. די פורדזשא אונטערזוכונג אין יאָהר 1912 האט באוויזען, ווי אזוי די פינאנציען און די געשעפטען זיינען זיך צווייגעקומען, און ווי אזוי די ביזנעס-אונטער-נעהמונגען אין די פאראייניגטע שטאטען האט זיך קאנצענטרירט אין די הענט פון א קליינער צאהל מענשען. עס איז געקומען צו דעם, דאס 18 פינאנציעלע אינסטיטוציעס, וואס האבען צווייגעשטעלט 134 קאר-פארישאנס, האבען א קאפיטאל-זאציע פון \$25,325,000,000. אן "איני-ווייניגסטע" גרופע פון פינף ניו יארקער באנקען קאנטראלירען 112 פון דויע קארפאריישאנס. דויער קאנטראל איז אין די הענט, פון באנקען, טראסט קאמפאניס, "טראנספארטיישאן סיסטעמעס", האנדעלס קארפארי-שאנס און אזוי ווייטער. דאס האט געוויזען דער רעפארט פון דער קא-מיטע, וואס איז אפאצימט געווארען צו אונטערזוכען די געלט-טראסטען אין לאנד.
- די מאדערנע אינדוסטריע ווערט אויך אזוי פיעל באהערשט פון די פי-נאנסירן, דאס פיעלע עקאנאמיסטען דענקען, דאס די קאפיטאליסטישע געזעלשאפט איז שוין דורכגעגאנגען צוויי פאזען. ערשטענס דעם איני-דוסטריעלען פערזאן, און צווייטענס א פינאנציעלען פערזאן — דעם איצטיגען.
- דאס וואס די היינטיגע אינדוסטריע נויטיגט זיך אין מאשינען האט גע-בראכט מיט זיך דעם צושטאנד, דאס די מענשען, וואס שמעלען צו דאס געלט זאלען קאנטראלירען די אינדוסטריע, ווייל, ווי די אינדוסטריע איז איצט ענטוויקעלט, פאדערט זיך אריינצושטעלן גרויסע געלט-סומען איידער פון דעם ריימאטעריאל ווערען איינגעארבייט פארטייגע פראדוקטען. די פאבריקען דארפען האבען טייערע איינשטאטונגען, מען דארף קויפען דעם רוימאטעריאל, מען דארף צאהלען וויידישעס די ארבייטער, און דאס אלץ איידער די איינגעארבייטע פראדוקטען זיינען פארטייג צום-פאר-קויפען. עס דארף אויך היינט פארווארנט ווערען די פראדוקציע פאר שפעטער. מען דארף אויסבויען פאבריקען אריינשמעלען מאשינעריע, באזארגען די קראפט די מאשינערי צו באטרייבען, בויען אייגענע באנקען מאכען טעכנישע פארבעסערונגען און אזוי ווייטער, און אזוי ווייטער, און דער איינקויפ פון דעם וועט קומען שפעטער. מען זעהט דאס געלט פון היינט און מען טוט אריין אין דער פראדוקציע, וואס וועט בריינגען פראפיט אין דער צוקונפט.
- דאס געלט וואס מען דארף אויפצובויען די אלע זאכען, קאן גענומען ווערען בלויז פון איין קוואל — פון דעם איבערפליס פון דער פראדוקציע איבער דעם פארברויך. מיר באקען כסדר א קובע, וועלכער דארף נישט אינגאנצען אויפגענימען ווערען.
- דאס געלט פאר דעם אלעס באקומען מיר פון די "סייווינגס", די אפגע-שפארטע געלט, וואס קומען פון די באנקען. דאס געלט קומט פון די פראפיטען, וואס די קארפאריישאנס מאכען, און די "סייווינגס" פון איני-צעלנע פערזאנען. דער איבערשוס פון די קארפאריישאנס קומט דורך א דעקרט פון די דירעקטארען, צו פארטאן א טייל פונ'ם פראפיט צו פאר-בעסערען דאס געשעפט. דורך די צייט פון מלחמה, פון 1914 ביז 1920, האבען די סטאק-באזיצער פארציערט נישט מעהר ווי איין-פערטע, אדער אפשר בלויז איין-פינפטעל פון די אומגעווינע גרויסע פראפיטען. די א-נ-דערע 80 פראצענט און פארטאן געווארען אויף טעקסטיל, אויף הלואות צו פינאנסירען די מלחמה, און אויף פארברעסערען די אינדוסטריעלע איני-טערנעמאניגען.
- מאנכע פון די אינדיוידועלע סייווינגס ווערט, "אינוועסטמענט" דירעקט, די מעהרסטע אבער ווערט אריינגעלייגט אין די באנקען, און די באנקען, "איני-וועסטמענט" עס. אין דעם פאל זיינען די באנקען בלויז די פארמיטלע. אבער אין דער לעצטער צייט ווערען די גרעסטע סומען געגעבען פון די באנקען צו די אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען אין דער פארמע פון קרעדיט. אויף דעם אופן גיט די באנק קרעדיט צו די ביזנעסלייט, און זיי קאנען ציהען געלט פון באנק, כאטש זיי האבען אין דער אמת'ען דאס געלט דארט נישט אריינגעלייגט. אס דער "קרעדיט קאפיטאל" האט זיך גאר א סך פאר-גרעסערט אין דער לעצטער צייט. איצטער באטרעפט ער שוין אין די פיעלע ביליאנען.
- אין גרויסע גענומען מינים עס, דאס נייע אינדוסטריען קאנען היינט אויף-געבויט ווערען, און די אלע קאנען אויפגעהאלטען און פארבעסערט ווערען. דורך דעם ווילען פון די באנקען, היינט ווערט אזעלכעס בא-שלאסען פון די באנקען, נישט פון די אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען.
- די באנקען האבען אזוי נאך געשאפען א גרויסע פינאנציעלע הערשאפט. דאס איז א קאמבינאציע פון סייווינגס באנקען, קאמערציעלע באנקען, "אינוועסטמענט ביניקינג אינסטיטוציעס", טראסט קאמפאניעס, "איני-וועסטמענט דעפארטמענטס" פון די אינשורענס קאמפאניעס, קאמערציעלע פייפער הייזער, פארם לאון אפאסיאלישאנס, לאנד באנקען, און אזוי ווייטער. די וויכטיגסטע פון די אלע זיינען, די "אינוועסטמענט באנקען", די "קא-מערציעלע באנקען", די "פעדעראל רעזירוו סיסטעם" איז אין דער וויקליכקייט א פארויך צו צענטראלירען דעם קאמערציעלען ביניקינג סיסטעם.
- די ענטוויקלונג פון די "אינוועסטמענט באנקען", באזונדערס זינט 1900, האט געפיהרט מאנכע עקאנאמיסטען צו דעם געדאנק, דאס אין דער איני-טינער צייט געהערט נישט די ריזיקע אין דער אינדוסטריע די אונטערנע-מער, זאנדערן די באנקען.
- עס איז קיין צווייפלע נישט, דאס אס דער פינאנציעלער סיסטעם איז יעצט אויפגעשפרייט איבער די גאנצע וועלט. דער גאנץ פון די פינאנציען אין איין לאנד, מאכט א ווירקונג אויף די אנדערע לענדער. די פינאנציעלע אינשורענסען זיינען די פארלויפער פון דעם מאדערנעם אימפעריאליזם, און האט אויך געהאלפען ענטוויקלען די צוריקגעשטאנענע לענדער.
- צו ענדערען די איצטיגע פינאנציעלע לאגע, ווערט געפאדערט פון עקא-נאמיסטען, מאציאליסטען און מריד-יוניאניסטען, דאס די פינאנציען פונ'ם לאנד זאלען געשמעלט-ווערען אונטער'ן קאנטראל פון דער געזעלשאפט.

[illegible]

די אפרויטאדס האבען זיך נאכאמאל
מיטש געווען צווישען זיך. כאטש דער
קאמער פון שאם, האט זיך געהאט אן
אמטאר, נישט ארונטערלאזען; אבער
מיש, אלס די ערשטע האטט אין שאם,
האט צוגערעדט, זיטשט דעם נארמענט
פעטלען ביליגער, ער קען דעם כאס, אויף
זיינעם א ווארט קען מען זיך פארלאזען.
— מ'דארף א כאס אמאל אויך געבען א
שון — האט משה פארענדיגט זיין אר-
בעטע. און נאך לאנגע דאגנען זיך אין
1014 געסטעלטע געווארען פאר צוויי דא-
לאר, אמאל נישט צוויי ביליג ווי דער כאס
האט געוואלט, אבער א סך ביליגער אין
פארטלייך מיט די איבעריגע סטיילס.
דער סימאן האט זיך אָנגעפאנגען, און
עס איז אוועק א פירד 1014. מ'האט
געשיטען פון דעם סטייל גאנצע בער-
גער, אין אלערליי סיזעס, סליינע, גרוי-
סע, און אויך א ים מיט עקסטרא סיזעס.
עס איז געווען היסטעל, ערד און 1014. און
אמש דער פרייז איז געווען א מארגער.

מבצר ווייל ער. איז געמאכט אין אדל-
כע קוואנטיטיס, האט דער עולם אפריי-
מאכט ביי איהם נאנץ געשמוקט פארדינט.
מ'האט נאר געארבעט מאכען שטייפער די
סטראסעס פון מאשין און געבען איהר גע-
נוג איל, דאן האט מען געקענט פארהערן
און פארהערן. אז אן אויסצוהערן האט אריי-
געקומען א באנדעל 1014 מיט א ראל
ברייד אין דער פריה, האט ער זיך גי-
דארפט אויפגהויבען פון טשער. די בעלט
לשך האט מען אויסגעקערט דינערטייט.
און א נאנצען סאך האט מען „געריבען די
גיים“.

מישה, ווערנדיג אן אלטע האנט, האט
געקראגען די גרעסטע באנדעלס 1014.
עס איז געווען וואכען וואס ער האט קיין
אין אים געוואלט וואס ער האט געוואלט.

אנערקע סטיל גיט פאנעקאסט און ביי
 משה'ן האט פאנעקאסטן וואסען דער
 באגרייבעלע, און צוזאמען מיט דעם, אויך
 זיין אפעטיט און זיין התמדה. ער דער
 ארבייט. ער האט געהאלטען אין איין
 קירצען די סטערעס, ער האט זאגאר גע-
 קויפט אן אייגענעם פינטשער, ער זאל גיט
 פארלירען קיין צייט מיט אומנענה וואס
 עס צווישען די אפרייטאס. ער האט
 זיך אויך איינגעשטעלט אן אייגענעם אייל-
 קען, אלץ אום ער שפארען צייט, און
 האט געזוכט אריבערצוגען אלעמען אין
 שאפ. ער האט שוין זאגאר געפרופט אן
 אונזען דעם שנעלסטען אין שאפ. משה
 האט זיך אריינגעלאזען אין די 1014 ווי
 א שיכור, ווי א געמבלער. ער האט גע-
 גייט אַווערטיים און אריבער אַווערטיים,
 און ער האט געטראגען אין באגא אריין די
 הארטע פינפערלאך און צעהנערלאך מיט
 שמחה, א צופרידענער און א גליקליכער.
 דער סיזאן איז געווען א לאנגער, און

משה האם אריינגענייט 1014 אויף אים
צווייטען סיזאן אריין, און ערשט דאן,
אז אים שאפט נעווארען א מבויל פון 1014.
ער האט פארדונקעלט אלע סטילס, קיין
באטער האט נישט אויסגעלאזט פון זיין

אין א גרופע זינגען מיר געשטאנע
דינער-טיים אויפ'ן מיטען שטאף און מיר
האָבען געמישעלט, געשטאָלט און זיך גע-
העלט. פֿילעלוג און צונעקומען דער
שוייננדיג און האָט אונז פֿאַנעזאָנט און
משה און דאָ און קאָטינגדום, און אזוי
ווי אַ כּשור האָט דער וואָרט געוויקלט
אויף דעם קרוואַש: אַלעמענס פֿאַמ'ער
און מיט אַמאָל געוואָרן ערנסט און
פֿאַרשטאַנדען און דער שטוי-
בעל, אין מיטען, נישט פֿאַרענדיגט, און גע-
כליבען דער וויק, און אין די אַיינען פֿון
אונזער אַיינציגער דייַפֿערין האָט זיך
באַוואָנען אַ פֿרעך. די גאַנצע גרופּע און
אַיינציגווייז, ווי צו אַ לויז, אונזע און
האַטטינגדום צו וואָן זיך מיט משה'ן. אַיך
בין אַריין דער לעצטער.

אויף א שטול נעבען דעסס אויז נעזע
סען דאס וואס האט זיך געדויען משה,
דער דאס וואס איז נאך פארבליבען פון
דעם אסאלינען משה.
דאס ערשטע וואס איז האב דער-
זעהן איז געווען דער נאם, וואס איז גע-
ווען משונה דיג און אויסערנעוויינליך
גרויס און לשנא, אויף ש פנים וואס איז גע-
ווען גענצליך שוין בשפע, און וואס פון זיי-
ער אבוועגענהייט האט דערמאנט די פאר-
שטאנדיגער, וועלכע האבען זיידן שרייט-
בשטאטעס פון ביידע זייטען נאך. נאך
דעם האב איך געדויען א פאר דויעסע צו-
געפונטע לעבענסלאזע אויגען, וואס הא-
בען מיר דערמאנט פון די אויגען פון א גע-
הילעטעטע אס, וואס איז האב אסאך,
אינגעלוויין, געווען אין יסטעט אין אונ-
זער שמערסעל. מיין בליס איז אריבער
גאנץ וויי האלט, וואס איז געווען אומבא-
רע.

ישרליך דין און אויסנעצערט, און דורך
 ער טויט-עלבליכער הויט האבען זיך
 רוכנענען בלויז פארטריקענטע ארען;
 זיינע הענט זיינען געווען ווי פאן א סעק-
 עט און א פיצל פלייש אויף די ביי-
 ער, בארעקט מיט דער פריקער טויט-
 עלבליכער הויט, די קניע האבען שריי-
 געשטארעט דורך די הויזען ווי פעס;
 היילענע ארע איווערע געהאנגען
 ער האט איז געהאנגען אויף זיינע טרור-
 קנעק האנטניע שטעלען, ווי אויף א פיר-
 געלא, וואס מען שטעלט שריין אין א
 ארטען אפארשטעטן די מינילען

אז איך בין בייגעקומען דעם פלוצלעך
גען מיט-שרעק וואס איז מיר באפאלען,
האב איך דערוועג און פארשטאנען אז
אויס'ן שטול וועט דאך א לעבעדיגער
שטענש מיט א הערץ וואס פיהלט דעם
אנקומען פון דעם טויט, און מיט א מוח,
וואס איז נאך קלאר און טראכט און
זעקט און פארשטעהט זיין טרויעריגע
און שרעקליכע באשעפער.

די ארבייטער זיינען געשטאנען אהם
עס האלט טויטען משה, מיט בלאסע און
אסערעליך טרויעריגע פנים'ער, מיט די
זיינען ארומגעלאזטע צום דיל פאר שטנ-
ען און ווייטקע, וואס זיי מענען אים נאך
מיט העלפען, און די הערצער חבצות זיי

פון דוש. העללער

איר ווייס ניס צי איר וועט זאגן
ענען צדעוויינען צו מיין שרייבען.
דין קסאוו, ווי איר וועט איז פון א
זאך נייער מאדע. אבער ווי זאגט דער
סעקס: אל האקליי איים — אויף
לעס מוז קומען א צייט.

נאך אלעמען קען איך נישט בלייבען
 יונגע און שטעלעך. די גאנצע מאדערנע
 יונגעמאנער שוויבעלעך און גריבעלעך
 זינד דער נייער אויסלייגשאפט. היינט
 האבן איר און זאל איך, אזא פראגרעסיווער
 ארייבער, בלייבען ביי דאס אלטע און
 ארשימעלע?

יצאם האבן מיר סוקס וואר דעם
 יבויגע של עילאס'ס וועלס, דאס איז
 א צייט ווען דער קייזר הרייכס פון
 עס מין טענסט צושפילט זיך ביו צו
 דער העכסטער אקטאוע. סוקס איז
 א צייט ווען דער ביימער האט קיין
 ערשט נישט; ווען די נעשאפט יעסירע
 צושפילט זיך אין דער גרעסטער היס-
 טאועס; ווען יעדע טענטישליכע הארץ
 וואו אויסשפרינגען און אויך אויס-
 צייען; עיין קאמיינא אדלינא,
 ליידיג, נאט מינער — דיין וועלט
 איז די ענטפער שפילצייג וואס דו
 קאסט אפאל באשאפען.
 אט ערשט האבן מיר געהאט יאב
 ריפער. אזא מאג פון יעלאעס, פון
 עוויין, פון טאנעס, פון טאכניס, פון
 געפ. ארא אומעס, סארט שרעק עס
 קאסט געהערט אויף דער וועלט. אי-
 ען מיט טאלייסס וואר די קע, נישט
 געעסענע, נישט דערשלאפענע, וויינע;

און נאכהער האָט גאָט אַ מַראַכט
ענטפּן: וואָס וועט ווערן פֿון מײַן
וועלטלע ווען אלע מאַגן זאָלען אײַדען
האַבען יאָם סײַפּער? די וועלט וועט
דאָך מאַראַכסען ווערן אײַן אַ יאָם פֿון
טערע־הערן. די מענטשליכע אױגען ווע-
לען דאָך בריינגען אַ מאַבול אױף דער
וועלט. נייע קאָסטענס וועט מען דאָר-
פֿען בויען; נייע גײסכס וועט מען
ביווען באַשאַפֿען; ווייטער דעם גאָר
פֿון קאָל האַאירעו לימיניאָו וועט מען
ביווען אַרױסגעבען. און ווער ווײַס צי
אלע אײַדען וועלען קאָנען שטײמען אױף
די קאָסטענע? און וואָס פֿאַר אַ לעבע-
וועלע זײַנע קינדער קאָנען פֿיהרען,
בלויז אױפֿ'ן וואַסער, בלויז אײַן דער
שטעט? און גאָט האָט געזאָגט:
גאָט זאָל ווערען אַ יאָם סעוּ
בוקעס! און עס איז געװאָרען אַ יאָם
טעוּ בוקעס.

און אלע אידען פראווען סוקעס.
פרייער זאגט מען האלעל: האלעהווא,
האלעל איירי אייניט... אס דער
האלעל רייכט זיך ארויס פון די טים
טיפעניסען פון דער אידישער
האר. די שוהל קלינגט אפ מיט אזא
פרייר. די ווערער ווערען ארויסגע-
שריען מיט אזא קאמאנע.

נו, זינגט זשע אלע אידעלאך!
סיסו ווייסמכו בייםמכאס טיידא!
און סיסו ווייסמכו בייםמכאס טיידא!
נאך אפאל!
סיסו ווייסמכו בייםמכאס טיידא!
סיסו ווייסמכו בייםמכאס טיידא!
נאך אפאל!

און נאכהער ווייטער צעזעצן:
שעשנעם יאָקיינו צאהאלא וויי-
כאמייכא!
שעשנעם יאָקיינו צאהאלא וויי-
כאמייכא!
אי ווי גוט עס איז, ווי וואויל עס
איז רעב אירע! עס איז פאָשעט א
מעכאיע צוצווען דעם אירע! פרעהלאך;
צוצוועהן ווי ער צוקאליעשעט עקסט-
רא וינע איזווע; ווי ער בענטשט
עכרוג מיט א קאמשיעלע און א לע-
כא; ווי ער טאנצט, ווי ער הוליעט,
ווי ער שפרינגט העקאנעס און קושט
ווי סירע!

אם אזוי האט נאך געמאכט אז דער
מענטש זאל זיך פיהרען. א מענטש
דארף גיט זיין בלוז "הליע טאבעלען"
דער בלוז "קלאגמאטער" א מענטש
מוז זיין א נעמיאכז פון ביידע:
פריד און אומעס; גלויבען און צוויי-
פעל; זארגלעזיגקייט און ערנסטקייט.
אם די אלע זאכען צוזאמענעמישט
כאטש דעם מענטשען — דעם עמעסען
מענטשן זעמען איר האב ליב.
לייבשאפט האבט בערשאפטאמאט!

מרייד און ארגאניזאצ'אנאם פראגען

ניק פריי א יאהר צייט. ווייסט איהר, אז העלסטער
טערקישע סינאגאגעס קאסטען טעהר ניט ווי
זאמאנציג געזעהענליכע סינאגאגעס און זיי וויינען
ווערס פיל טאטל טעהר?

פון 7. פינקעלשטיין.

דער היי סקול קלאס, וועט האט זיך ביז
איצט געפונען אין דעם ווייסן מאכער יוניסי
טערס, סטובליק סקול 40, וועט פון איצט
אן און ווייטער זיך געפונען אין וואשינגטאן
אוניווערסיטי סקול, אויפריינט פלייט 16 אונט
סטריט, רום 724. ס'ר. דייווידאף וועט זיין
דער לערער פון דעם קלאס.
מען קען זיך רעגיסטרירען פאר דעם
קלאס שטעט אין וואשינגטאן אוניווערסיטי
סקול און אין די שטימעס פון אונזער יוניאן.

עוואלדזע אין די טרייריניאנס. דער
 יי איז דאך נימא קיין געפאר! אין
 ווא ארבייט וועלען דאך די שפאנען,
 אים זיינען אנגעפיקעוועט אין זייערע
 ייען, זיי העלפן מאכען כס'ן נאנצען
 ארצען. פאר דער ארבייט דארפען זיי
 ים קיין קאנווענשאנס ערנעז אין א
 יאלד. זיי קאנען רופען אזעלכע קאנ-
 ענשאנס נאנז אפען, מען וועט זיי
 ים באפאלען, מען וועט דערפאר ביי
 ים מאכען קיינע ארעסטען, זיי ווע-
 ען ניט האבען אויף זיך קיינע פרא-
 פארעסען, — פארקערט, ברעכען די עק-
 סטירערנע יוניאנס וועט מען זיי ווי
 ייים עס איז נאך מענליך צוהעלפען.
 יין אט דער ארבייט ווייגט זיי דער
 דעפארטמענט און דזשאסטס" דעם
 עסטען ערפאל, און זיי דארפען זיך
 ים אויסבאהאלטען. וואריס וועלען די
 ברהאליס, סאפירעז" און ברעכען די

מיר ווילען האַפֿטן, אז די קאָנווענ-
אָן וועט זיך אויסצייכענען מעהר, ווי
עס האָט זיך פֿריהער דורך איהר ערנסטע
טראַגעדיזש צו די אלע פראַגען, און
עס זי וועט האָבען דעם מוט, ווען נוי-
ג, אַז באַטרעטען אויך אַ נייעם וועג,
צו עס וועט קלאָר ווערען. אז דער אל-
טער וועג, כאַטש זעהר גוט פאַר פֿריהער,
וועט אָבער גיט מעהר זיין גוט פאַר אַ
נייעם, אין וועלכער פֿילעס האָט זיך באַ-
רייכער געענדערט. מיט האַפֿטען, אז די
קאָנווענצאָן וועט גיט פאַרענליכע צו
זיין קיין וואָך, וואָס זאָל פֿיהרען די אַר-
בעטער צו אַלץ העכערע, העכערע ציילען
זייער קאָמפּ פאַר אַ בעסערע לעבען,
און אַ שעהנערע, מעהר מענשיכע
זאָלן. מיט די פאַר ווערטער ווינשען
די דער קאָנווענצאָן פֿון דער א. פ. און
דעם בעסטען שראַפֿל.

אין גרויס און ברייט און פארערט די
נעמעס פון די וויכטיגסטע פאר דער יוני
יאן, אויב טאקע נישט די סאמע וויכטיג
סטע, זי קען דארום צופרידען שטעלען
איינעם העכסטע סאמליציעס. עס איז
נישט קיין רומיגע ארבייט, עס איז אן
ארבייט, וועלכע פארערט די העכסטע
נייטיגע אונטערנעמונג פון איינעם. עס
איז אן ארבייט פון באקערען די טויז
ענדע און מויענדע צו א נייטע גלויבער,
צו נייטע געדאנקען, צו א הויכער און גרוי
סער לעבענס-אנשטאנד. מיר ווינשען
אלע פרייוויליגע מויער דעם בעסטען ער
פאלגן, און פון אונזער זייט זאגען מיר
זיי צו צו העלפען זיי מיט אלץ, וואס
מיר זיינען נאך בכת.

דער קלאומאכער סטריק אין לאס
אנדזשעלעס.

לעצטען דינסטאג איז ארויסגערופען
געווארען דער קלאומאכער-סטריק אין
לאס אנדזשעלעס, און אס הערען מיר
שוין פון וויס-פרעזידענט לעפאטוויש
דעם פיהרער פון סטריק, אז כמעט
העלפט פון די סטריקענדע קלאומאכער
האבען זיך שוין צוריקגעקעהרט זינדיק
אין זייערע שטעטער, אז ער קלאומאכער
מעס האבען שוין געסעטעלט מיט דער
יוניאן. זייערע דאזיגע ידיעה איז נאכער
ליך א זעהר ערפרעהנדע. זייערע
פאר זיך אליין. זיי צייגט, אז דער
סטריק איז ארויסגערופען געווארען אין
דעם פסיכאגאגישען מאמענט, נישט איין
מינוט צו פריה, און נישט איין מינוט צו
שפעט; זיי צייגט, אז די קלאומאכער
יוניאן פון לאס אנדזשעלעס איז ווידער
געקומען צו איהרע אמאליגע כחות, און
אז עס האט גענומען א סוף צו די פאר-
שיידענע מיספארשטענדעס. וועלכע
האבען איהר שיער, שיער איהר לעבען
געקאסט. און עס צייגט אויך, אז די
יוניאן האט געשטעלט צו די באקסטע פאר-
דערוונגען, וועלכע זיינען אי בארעכטיגט,
און אי אזעלכע, וועלכע די באקסטע וואל
טען לייכט געקענט פריהער נאכגעבען,
ווען זיי וואלטען נאך געקענט פארשטעלן
אז אנדער שפראך, אויסער די שפראך
פון קאמף און מאכט.

דאס אבער דארף נישט אונגענומען
ווערען, אז דער סטריק איז שוין צו
ענדע. נאך זיינען א העלפט פון די
סטריקער אין דרויסען. נאך זיינען דא
פילע פירמען, וועלכע זיינען שטארק
פאר'עקשנ'ט, און מיינען, אז זיי קענען
ארויסקומען, אלס די זינער אין קאמף
מיט דער יוניאן. זיי האלטען זיך נאך
שטייט, זיי ווילען נאך אלץ נישט סטעלען
מיט דער יוניאן. אבער, אז עס וועט
אונטענהן נאך א שטיקעל צייט, און זיי
וועלען זעהן, אז די ארבייטער שטעהן
פעסט ביי זייער יוניאן, וועלען זיי זיך
געוויס איבערבעטען, און וועלען סטעלען
מיט דער יוניאן. מיר ווילען האפען,
אז ווען אונזער דעלעגאציע, צו דער קאנ-
ווענשאן פון דער א. פ. א. וועט גאנץ
קומען אין לאס אנדזשעלעס, וועט דער
סטריק זיין פאלשטענדיג געענדיגט. נאך
מאמענט נישט, וועט זייערע דאס ערשיינען
פון פרעזידענט זינמאן און אונזער גאנץ
צער דעלעגאציע פאר די סטריקערס זיי
צוגעבען נאך מעהר, מיט ארויסצואוויי-
זען זיך צו זיין ווירדיגע מעמבערס פון
דער אינטערנעשאנאל.

צו דער ערפענונג פון דער א. פ. א. און
קאנווענשאן.

נעקסטען מאנטאג, דעם 1טען אקטא-
בער, הויבט זיך אן די יעהרליכע קאנ-
ווענשאן פון דער א. פ. א. און 5. דאס
וועט זיין די דרייטע פארצינטסטע קאנ-
ווענשאן פון דער ארגאניזאציע פאר דער
קאנער ארבייטערשאפט. די גרויסע
וויכטיגקייט פון דער קאנווענשאן איז
אזוי קלאר פאר יעדען דענקענדען מענ-
שען, אז עס איז דאס זיך נאך איבערעין
צו פארברייטען זיך נאך צופיל וועלען
דעם. האט אין זינען, אז עס איז נישט
די קאנווענשאן פון א קליינעל, פון א
באשרענקטען קרייז; עס איז די קאנ-
ווענשאן פון דער גאנצער ארבייטער-
שאפט פון אמעריקא. מיר זאגען פון דער
גאנצער ארבייטערשאפט גאנץ באזוכטליך,
ווייל מיר זיינען פון דער איבערצייגונג, אז
די א. פ. א. מיט אלע איהרע נומע
און שטעלעס וויסען רעפארענצירט נישט
נאך די, וועלכע זיינען, דירעקט אונטער
שלאסען אן איהר, נאך טאקע די גאנצע
ארבייטערשאפט פון אמעריקא. און צו
דער שטימע מוז איינער זיך צוהערען.
זי איז צו גרויס, צו מעכטיג, אז איינער
זאל איהר קענען אינגארירען.

אין דעם זין איז יעדע קאנווענשאן
פון דער א. פ. א. פון גרויס וויכ-
טיגקייט. די קאנווענשאן פון דעם יאהר
דארף זיין פון באזונדערער וויכטיגקייט
אין די לעצטע פיר יאהר האט די א. פ. א.
און 5. פארלארען איבער א מיליאן פון
איהר מעמבערשיפ. אמת, זי האט נאך
אלץ מיט א מיליאן פערט מעמבערס. דאס
זי האט עס געהאט אין 1914, אבער זי
האט איצט מיט א גאנצען מיליאן מעמ-

יוניאן-מאן, און אן ארבייט, וועלכע קען
נישט באצאלט ווערען, און וועלכע קען
נאך זיין פון א גאנץ פרייוויליגען כא-
ראקטער. אבער אין דעם גראדע האט
זיך געפיהלט א גרויסער דוחק אין די
לעצטע יאהרען. די מעהרסטע ארבייט
טער האבען אויסגעהערט צו זיין די
פרייוויליגע טרענער און פארמאנצער
פון דער יוניאן-אידעע. די ארבייט,
דורך וועלכער די יוניאן דארף אימער
באנייען און אויסברייטען איהרע כחות,
די איז געבליבען אונגעטאן.

די דאזיגע אלגעמיינע אפגעלאזענ-
קייט האט געפיהרט צו נאך א רעזול-
טאט, וועלכער איז געווארען פון צייט
צו צייט א ווירקליכע געפארה פאר דער
יוניאן. אין אזא גרויסער יוניאן, ווי די
קלאומאכער יוניאן, קען עס נאך אן
דערש נישט זיין, אז עס זאלען זיך גע-
פינען א היבשע ביסעל מענשען, פול
מיט ענערגיע, פול מיט א חושק עפעס
אויפצוטאן. און אס די דאזיגע ענערגיע,
נישט געפינענדיג קיין אויסגאנג, קיין פאר-
ווענדונג אויף יוניאן-טעטיגקייט, איז
פארוואנדעלט געווארען אין א צושטע-
רענדע, שטאט א ביינערע קראפט. די
נומע ענערגיע איז נאך פארווענדעט גע-
ווארען אויף אלערליי טעטיגקייטען, וואס
זיינען אין גאנצען פרעמד דעם נייסט
פון דער יוניאן. און נאך רעגער, אויף
ארבייטען, וועלכע פיהרען אונזע פון דער
יוניאן, אבער נישט צו דער יוניאן.

דאס אלעס, ווי עס ווייזט אויס,
האט געפיהלט דער דושיאנט באאדער,
ווען ער האט באשלאסען, אז דער נייט
ארגאניזאציען דעפארטמענט זאל געבויט
ווערען אויף דעם פונדאמענט פון פריי-
ויליגער מיטארבייטערשאפט פון דער
גרעסטער צאהל מעמבערס, וואס קענען
זיך באטייליגען אין דער ארבייט. די
ארגאניזאציע קאמיטע, וועלכע, ווי מיר
פארשטעהען, וועט באשטעהן פון א 150
ארבייטער, איז דורכאויס א פרייוויליגע.
וויילען זיי, טוען זי די ארבייט, וואס
פארערט זיך, ווילען זיי נישט, קען זיי
קינער נישט צווינגען. די גאנצע קאמיטע
מיט איהר טעטיגקייט שטעהט אונטער
דעם קאנטראל פון איין אונגעשטעלטען,
וועלכער וועט עס שוין מאכען פאר זיין
אויפגאבע צו געפינען אימער די פריי-
ויליגע ארבייטער, ווען ער וועט זיי גוי-
טיג האבען.

מיר האלטען עס פאר איינע פון די
וויכטיגע אויפמאכונגען פון דעם דושיאנט
באאדער. געוויס איז עס דערווייל נישט
מעהר, ווי אז עקספערמענט. עס קען
זיין, אז ער זאל נישט ארבייטען. עס קען
זיין, אז די אלגעמיינע גלייכגילטיגקייט
האט שוין אזוי סוף זיך איינגעפרעסען
אין הארצען פון דעם קלאומאכער, אז
ער וועט נאך נישט זיין בכה אויסצופיהר
רען די נויטיגע ארבייט, דאן, נאכער
ליך, וועט דער דושיאנט באאדער נישט
האבען קיין אנדער ברירה, ווי צו לאזען
פאלען דעם פלאן, און זעהן אויספיהרען
די נויטיגע ארבייט אויף אן אנדער אופן.
אבער, עס איז נאך קיין פראגע נישט, אז
דער פארוואנדעלט באאדערט געמאכט
ווערען. מיר ווילען האפען, אז אין דער
גרויסער קלאומאכער יוניאן זיינען דא
פיל מעהר, ווי א פאר הונדערט מענשען,
וועלכע זיינען בארייט צו טאן נומע וויכ-
טיגע ארבייט פאר זייער יוניאן בלויז
דערפאר, ווייל זיי זיינען איבערגעבענע
יוניאן-לייט, און וויסען, ווי נויטיג עס
איז די דאזיגע ארבייט פון ארגאניזאציע
שאן, פון טראגען די יוניאן-אידעע פון
מיל צו מיל, אין שאפ, אין גאס, און
ביי יעדער מעגליכער געלעגענהייט.

מיר האפען דארום אויף א גרויסען
ערפאלג פון דעם דאזיגען פארוואנדעל
מיר גלויבען, אז דער פארוואנדעל איז אן
פארטרויט געווארען אין נומע הענד, אין
די הענד פון א מענטש, וועלכער איז אליין
א שטארקער גלויבער אין פרייוויליגע
טעטיגקייט. ער וועט געוויס זאגען פאר
דעם צו וועקען אלץ שטארקע און
שטארקער דעם דאזיגען געפיהל ביי די,
ביי וועמען ער איז צוליב פארשיידענע
אורזאכען א ביסעל אפגעטעמפט געווא-
רען; מיר האפען, אז ברודער שעהן איז
דער פאסענדסטער מענטש ארויסצורופען
ביי אונזערע פארשיידענע מעמבערס א
לוסט צו דער דאזיגער פרייוויליגער טע-
טיגקייט. און זאל דאס איהם געראמען,
וועט די דאזיגע טעטיגקייט ווערען איינע
פון די וויכטיגסטע אין אונזערע יוניאנס.
א טעטיגקייט, דורך וועלכער א גאנץ
נייער לעבען, א נייטע גייסט וועט פאר-
געהמען דעם פלאץ פון דער וואכענדי-
קייט, וועלכע ערשט, ליידער, אין פילע
אונזערע יוניאנס.

אבער, נאטירליך, דאס אלץ ווענדט
זיך אן דעם נומע, שטארקען ווילען פון
די מעמבערס. זיי ווערען דורך דעם
איצטיגען פארוואנדעל געשטעלט אויף פרא-
גע: זיי וועלען איצט נישט קענען מעהר
שרייען, אז די יוניאן נישט זיי נישט דעם
נויטיגען רוים פאר טעטיגקייט, פאר די
פארווענדונג פון זייער ענערגיע. דאס
פער, וואס זיי האבען איצט פאר זיך,

GERECHTIGKEIT

A Jewish Labor Weekly

Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union

Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.

MORRIS SIGMAN, President

A. BAROFF, Sec'y-Treas.

Subscription price paid in advance: \$1.00 per year.

Vol. V. No. 39.

New York, Friday, Sept. 28, 1923.

Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y., under the act of August 24, 1912.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

פון רעדאקטאר'ס נאטיץ-ביכער

מעהר נויטיג? די צווייטע אורזאכע איז
געווען דער געדאנק, דאס ווי גוט עס איז
די ארבייט פון א פרייוויליגען, אבער
דאך קען זי נאך אנהאלטען פאר א קור-
צער ווייט; דאס אבער, וואו עס פאר-
דערט זיך א שטענדיגע ארבייט, א
שטענדיגע אויפמאכונג, קען ער דאך
מעהר נישט געטאן ווערען פרייוויליגע. ביי
בעסטען ווילען קען דאך דער ארבייטער
נישט אפגעבען זיין גאנצע צייט צו דער
יוניאן; ער מוז דאך אויך מאכען א לע-
בען. פאליטיק קען ער נאך טיילווייז
טאן עסוואס פאר דער יוניאן, און דאס
איז דאך נישט גענוג. אויף אזא אופן איז
נישט געבליבען קיין אנדער ברירה, ווי
אונגענוגעמקען די ארבייטער פון זייער
ארבייט, און זיי אנטשטעלען, אלס יוניאן-
טוער, אזוי, אז זיי זאלען קענען אפגע-
בען זייער גאנצע צייט און כחות צו דער
טעטיגקייט, וועלכע די יוניאן פארערט
פון זיי.

נויטיג, ווי דאס איז געווען און נישט
און ווירקזאם, ווי דאס האט געארבייט,
האט עס אבער, פון דער אנדערער זייט,
געפיהרט צו א בארייטערנער אפשווא-
כונג פון דעם אינטערעס אין דער יוני-
אן ביי דער גרויסער מעמבערשיפ. עס
איז פארשוואונדען די גרויסע אמאליגע
באנייטערונג, און עס איז אונגעקומען
די פערזאנען פון ביינעסמעסיגקייט, און
פאליטיק, פון עסוואס וואכענדיגעס. נישט
און שווער, ווי עס האבען געארבייט די
אונגעשטעלטע יוניאן-טוער, אבער, ווי
באלד זיי זיינען באצאלטע באאמטע,
האט זייער ארבייט נאך וועניגער, אי-
מיצען באנייטערט. זייער קריגע דאך
באצאלט פאר זייער ארבייט, מוז וואס
פאר א טובה טוען זיי וועמען? מיט
דער צייט, א דאנק פארשיידענע דעמא-
נאגען, איז נאך צו דעם געפיהל פון
גלייכגילטיגקייט צוגעקומען דער געפיהל
פון מיסטרוי צו דיווע טוער, אלס
„דו-אב-האלדערס“, און דער רעזולטאט
איז געווען, דאס די פרייוויליגע ארבייט
פון דער מעמבערשיפ, וועלכע איז גע-
ווען אין דער ערשטער לעבענס-פערזאנע
פון טרייד-יוניאנז, איז נישט פון דער
ארבייטער-ארגאניזאציע, איז אין גאנצען
פארשוואונדען.

א צווייטער רעזולטאט, וואס איז
פיליכט נאך וויכטיגער, איז געווען, דאס
די גאנצע מעמבערשיפ, וויסענדיג, אז
יעדע ארבייט ווערט באצאלט, איז גע-
ווארען בלויז א דיוס-באצאלטער מעמ-
בערשיפ. צו וואס קומען צו א מיטל, צו
צו וואס זיך אינטערעסירען מיט דעם,
וואס קומט פאר? דאס אלעס וועט שוין
באזארגט ווערען פון די באצאלטע אר-
בעטער. און דער פועל יוצא פון
אז מין פיהלען און דענקען איז געווען,
דאס די גאנצע מאכט פון דער יוניאן
האט זיך נאך ארויסגעוויזען אין גאנץ
קריטישע צייטען, ווען, למשל, אין ציי-
טען פון קאמף, אין די געווענליכע
צייטען אבער האט זיך די גאנצע יוניאן
טעטיגקייט קאנצענטרירט אין אייניגע
אפטייעס, וואו די פארשיידענע באאמטע
האבען געטאן די גאנצע נויטיגע ארבייט.
נאטירליך, איז דאס זעהר נישט קיין גע-
וונטער צושטאנד פאר א יוניאן. מענען
די אפטייעס פון דער יוניאן זיין די גע-
טרייסטע, די איבערגעבענעסע יוניאן-
טוער, אבער ווען די גרויסע מאיארי-
טעט מעמבערס שטעהט פון דער ווייטער-
קען די יוניאן קום וואקסען אין דער
ברייט און אין דער טיף. ווארים, ווי
באקאנט, קען די טעטיגקייט פון א יוני-
אן קיינמאל נישט באטראכט ווערען, אלס
געענדיגט. נישט אלע יוניאן-לייט, וועלכע
זיינען אויף אזא אדער אנדער אופן גע-
ווארען יוניאן-לייט, זיינען שוין אויף אי-
מער און אייביג געשווארענע יוניאן-לייט.
מער דארף זיי האלטען אין שטענדיגען
אויפקעהרען, אין שטענדיגען דערמאנען,
וואס א יוניאן איז, און וואס זיינען די
התחייבות'ען פון א ריכטיגען יוניאן-מאן.
און אחוץ דעם, די וועלט שטעהט נישט
אויף איין ארט, עס קומען צו אלץ נייט
מענשען, און פאר זיי פאדערט זיך א
גאנץ נייט יוניאן-האדעוואניע. דאס
אבער קען נישט געטאן ווערען פון די אר-
בעטער, באאמטע, וועלכע האבען
זייערע טאג-געגליכע פליכטען און אויפ-
גאבען צו ערפילען. דאס איז טאקע די
ארבייט פון יעדען נישט, דענקענדיג

פרייוויליגע טעטיגקייט אין דער
יוניאן.

צו די פארשיידענע דעפארטמענטס,
אין וועלכע עס זיינען איינגעטיילט די
פארשיידענע טעטיגקייטען פון דעם נישט
יאמער דושיאנט באאדער פון די דער-
מאכער און קלאומאכער-יוניאנס, איז
די טעג צוגעקומען א נייטע דעפארט-
מענט, אן ארגאניזאציע דעפארטמענט,
וועלכער שטעהט אונטער דעם קאנטראל
פון ברודער שעהן, געוועזענעם סעקרע-
טער אין מענערשער פון לאקאל 1.

צו וואס דער נייטע דעפארטמענט?
וואס באציעקט ער? נישט מעהר און נישט
וועניגער, ווי א מעהר פארשטארקטע
ארגאניזאציעס - טעטיגקייט, ווי דער
דושיאנט באאדער האט עס ביי איצט גע-
קענט אנפיהרען. די פילע ביינעס-
אונטער, וועלכע זיינען באשעפטיגט פון
דעם דושיאנט באאדער, האבען זייער בא-
שטימטע ארבייט, צו באזוכען אזוי אפט,
ווי מעגליך, די שטעטער, וועלכע זיינען
אונטער זייער קאנטראל, און זעהן, אז
זיי זאלען בלייבען יוניאן-שעפער נישט
בלויז אין ווארים, נאך אויך אין זייערע
האנדלונגען. אין דער קלאומאכער-דו-
טריע קומען אבער צו אלץ מעהר און
מעהר נייטע שטעטער, וועלכע זוכען זיך
אויסצובאצאלטען פון דער יוניאן, און
פאר דעם ביינעס-אונטער, וואס איז פאר-
נומען מיט זיינע שטעטער, איז אונגעגלייך
זיי נאכצושפירען, און זעהן זיי צו אר-
גאניזירען, און שטעלען זיי אונטער דעם
קאנטראל פון דער יוניאן. דאס ברענגט,
אן די צאהל נייט-יוניאן-שעפער ווערט
אלץ גרעסער - א זעהר אונגעוונטע
זאך פאר דער געדיהונג פון דער יוניאן
און פאר דער גאנצער קלאומאכער-
טריע. דערפאר האט דער דושיאנט
באאדער באשלאסען צו גרינדען דעם נייטע
ארגאניזאציע דעפארטמענט.

דאס איז אבער נישט דאס וויכטיג-
סטע. אין דעם דעפארטמענט איז דא
עסוואס כאראקטעריסטישעס, אויף וואס
עס לוינט זיך אפצושטעלען. דאס כא-
ראקטעריסטישע איז, וואס דער גאנצער
דעפארטמענט און זיין ארבייט זיינען
ארגאניזירט אויף דעם באזיס פון דער
פרייוויליגען מיטארבייטערשאפט פון די
יוניאן-מיטגלידער. און אין דער איצ-
טיגער צייט איז דאס ווירקליך א נייטע.
נאך אמאל, אמאל, ווען דער טרייד-יוני-
אניזם איז נאך געווען יונג, איז כמעט
די גאנצע יוניאן-ארבייט געווען דורך און
דורך א פרייוויליגע: מענשען האבען
מיט אלע כחות געארבייט פאר די אויפ-
בויאונג פון דער יוניאן, פאר די ארגא-
ניזירונג פון די ארבייטער, פאר די גוי-
טיגע אויפקלעהרונג, געטאן די שווערסטע
און געפערליכסטע ארבייט אין דער
צייט פון סטריקס נישט ווייל זיי האבען
געהאט אירענער וועלכען מאטעריעלען
נוצען פאר זיך, נישט ווייל זיי האבען
געקראגען פון דער יוניאן א געוויסע
גער-באליוונג, נאך ווייל דאס איז גע-
ווען זייער אידעאל. ווען נישט די פריי-
ויליגע ארבייט פון יעדע פאנצערען, ווען
נישט די לעצטע אפגערוויליגקייט פון
יענע ערשטע יוניאן-ביווער, ווער ווייס,
אויב מיר וואלטען געהאט איצט אונ-
זערע מעכטיגע יוניאנס. זיי, מיט זייער
פרייוויליגער ארבייט, וועלכע איז פון זיי
געטאן געווארען, נישט ערווארטענדיג פון
קיינעם נישט נאך קיין באליוונג, נאך
אפילו נישט קיין דאנק, האבען עס אוועק-
געלעגט די גרונד-שטיינער פאר אלע
אונזערע יוניאנס. מיט דעם וואס
אבער פון די יוניאנס האט די פרייווילי-
גיגע ארבייט אלץ מעהר און מעהר אויפ-
געהערט; איהר פלאץ האט פארנומען די
באצאלטע ארבייט, די ארבייט פאר א
סאלארי, פאר אויפיל אן אויפיל א
וואס. אבער דאס איז נישט געטאן גע-
ווארען, ווייל די מעהרסטע יוניאן-טוער
זיינען געווארען אויס אידעאליסטען;
ניין, עס האבען דא מיטגעוויקט צוויי
אורזאכען: די ערשטע איז געווען, וואס
די יוניאן האט אנגעהויבען זיך פיהלען,
אז זי קען באצאלטען די, וועלכע אר-
בייטען פאר איהר. זי האט זיך שוין
מעהר נישט גענויטיגט אין דער אפפער-
ווייליגקייט פון איהרע מיטגלידער, מוז
ווארום פארערען עסוואס, וואס איז נישט

די "לעצמע קאנסטיטוציאנערלע רעגירונג" אין דרייטשלאנד

קיינ מורא נישט, און דער פולטאן איז שוין מיטן וואסערן צו שטעלן דעם נעשליכען מאן אויף דער פארשטעלונג אין דעם מאמענט קומט אן א נאכערדיגער שטורם: דער פולטאן שטעט אבער שבת צווישן צוויי פארשטעלונגן דעם הייליגן מאן און באשליסט איהם מיט איהר קערפער. דער פולטאן מיט אן א מלאך האט זיך לעשטענס צווישן איהם און זיין קרבן. מען דער פולטאן איז זיין נארישקייט אזוי גלויבן, אבער מיר ווייסען דאך, אז זיין באשיצער איז געווען נישט קיין מלאך נאר זיין שרעקלעך, ס'ווי אזוי איהר זי ניצט נע-ווארען?

אדער באטראכט פארגענרעם, ווי עס ווייזט אויס פון דעם גאנצען גאנצן פון דער מעשה, האט שרעקלעך קיינמאל נישט צו שטארק געגלייבט אין איהר שבת צו אים אלס משיח. זי האט איהם געהאלטען פאר א נאנץ אינפאכען נשר ורם. פון דעם טוענען מאכט זי נישט דעם מינערסטען פארזוך פון אפצוהאלטן טען איהם פון צו געהן צום פולטאן און פארגען פון איהם, ער זאל אפגעבען איהם זיין מלוכה, כאטש זיכער מ'ווייסט וויסען, אז דער פארזוך מ'ווייסט זיך ענדליך גאנץ טראגיש פאר איהם. אין ווידער, גלייבט זי יא אין זיין געטליכער מאכט, ט'ווארען מאכט איהר דער פארשטעלער ווערען איהם באשיצן מיט איהר מענטשליכע קערפער? נייטיגט זיך דען א גאט אין דער באשיצונג פון א געווענהייכען מענטש?

אדער נעהמט, צום ביישפיל, די סאך מערעטע סעצע, אין וועלכער יענע צוויי ווערט פלעגט א שוואכער מענטש שער, און אום צו ראטעווען זיין עלענדיקע לעבען, געהט ער אן דעם מאכטליכע דאנישען גלויבן. אין כר' די אירען זאגט איהר איהם קיין פאראיבעל נישט האבען, מאכט דער פארשטעלער שבת צווישן ערקלעהרען זיין שבת מיט דעם, דאס ער איז נישט ווערט צו זיין א איד, און עס פאלט איהם גארנישט איין, אז דער פולטאן קען זיך שטארק בארייט דינען פון אזא מין שמר, און אז דער פאר אליין קען איהם מאכען דער טער קיינער טראגן מיט א קאפ קירצער, און דאס מערקווירדיג איז, דאס דער טר' רא אליין פיהלט גארנישט די דאזיגע באליידיגונג, אין וועלכער דער אירישער גלויבן ווערט געשטעלט אזוי הויך איז בער דעם מאכטעראנישען, אין מאכט דעם משומד, וואס זאגט אליין, אז ער איז נישט ווערט צו זיין א איד, נאר פאר א שני למלך.

און דאס פארדרייטליכע אין דער גאנצער נעשיכטע איז דאס, וואס דאס ווערט ארויסגעגעבען, אלס ק'ו'ס'ט מיט אלע פייטעווקעס און פרעסענעסעס! פער-גייט שעה!

צו איין רעגירונג אינאיינעם מיט דער פאליטישער אידעא, די סאציאלדעמאקראטישע אידעא, וואס איז געווען ווידער ארויסגעפאלען פון דער רעגירונג.

פאר דער אנטוויקלונג פון די אידעא נערע און אויסערע פארהעלטניסען פון דרייטשלאנד איז עס אין העכסטען גראד באדאכטערישטיש, אז די סאציאלדעמאקראטישע אידעא, וואס איז געווען א טענאריש אפגעווארפען דעם געדאנק צו פארמיטלען א רעגירונג אינאיינעם מיט דער פארטיי פון'ס גרויסען מאפיטאל, האט איהם נישט געהאלטען מעהר פאר הענליך אויסצומירען אזא קאמפליצירטע סאציאלדעמאקראטישע אידעא, וואס איז געווען א שפיץ פון א קאבינעט, וואס איז זיין שפיץ שטעטלעך דער פיהרער פון דער דרייטשלאנד פאליטישער פארטיי, דער פארטרויענס-מאן פון דער גרויסער אינדוסטריע, פארטרויענס, עס איז געווען זעהר א ריז וואס איז אונטערגע-נימען געווארען גענען א שטארקער אפאזיציע אין די רייען פון דער סאציאלדעמאקראטישער פארטיי, נאכא-די געהענטעלע צוקונפט וועט ווייזען, צו דעם דאזיגער שריט וועט ווערען א ברכה אדער א קללה פאר דעם דרייטשלאנד סאציאליזם.

פארנוואס האט זיך די דרייטשע סאציאלדעמאקראטישע צו דעם "אויגען שריט" אנטשלאסען? קונאס'ס רייז-באד וואס איז מצד דער סאציאלדעמאקראטישער פארטיי נישט דירעקט אונטערגעשטעלט, אבער דאך סאך לערנט געווארען, האט דורך זיין גע-ראטעקלענדיקייט און מאברעכערישער פאסיגקייט דעם פיהרער דרייטשלאנד צום ברעג פון תהום, קונאס'ס רעגירונג האט זיך ארויסגעוויזען אלס פארשער פערזאן פון דער אומפעהיגקייט, מען האט ארויסגעזעט קונאס'ס, דעם דירעקט מאך פון דער אומבאגראמערקטן לי-ניע, אויפ'ן בענקל, ווייל די פינאנץ וועלט האט גע'טענה'ט, אז נאר אן עקס-נאמיסט איז פעהיג צו בריינגען אין ארדונג די דרייטשע פינאנצאלע און צו מאכען א סוף צו דער געלענשטער טונג און צו דער אייביגער אומרוה אין דעם עקאנאמישען לעבען און דעם לאנד, ווי ווייט קונאס האט ערפילט די גרויסע האפנונגען, וועלכע מען האט איהם אים געלייגט, וועט מען פון דעם איין פאקט, אז בעת ער האט איבערגענומען די רע-גירונג, איז די דרייטשע מארק געשטא-נען ביי 7 טויזנט מארק א דאלאר, און ווען ער האט זיך אפגעטראגען, איז דער דאלאר שוין געשטאנען ביי פינף מיליאן מארק און מעהר, אזוי גינגליך, ווי ער, האט נאך קיין איינציגער רייכט-האלדער נישט רואינירט דאס עקאנא-מישע לעבען אין דרייטשלאנד, די לע-זער ווייסען די סבות פון דעם גרויסען הורבן, וואס קונאס, אדער קונעלעמל, האט איבערגעלאזען, מען האט ארגיש-נייט דעם פאסיווען אויבערשטאנד גע-גען פראנקרייך, וואס האט פארשלאגען די געוואלטיגסטע סומען, און מען האט נישט געפונען פאר גוטיג צו זאגן פאר דער דעקונג פון די דאזיגע הוצאות, כדי נישט צו פארלאנגען. פון דער דרייטשער בורזשואזיע מיט סאמאל א דאפעלטען קרבן: ערשטענס זיך צו באגייסטערען פאר דעם קאמף מיט פראנקרייך און צווייטענס, נאך צו שטיצען דעם קאמף פינאנציעל, דעם מלוכה-בורזשעס, וואס איז געוואקסען ווי אויף הויזען, האט מען געדעקט — א חור די שטייערן, וואס מען האט גענומען פון די ארביי-טער — דורך דער פארשטעלער, וואס האט געארבייט מיט אן אלץ גרעסערען אימפעט, מיט אנדערע ווערטער: מען האט זיך אוועקגעלאזען אויפ'ן וועג פון סאלידאריטעט פאר איהם, און מען האט דער ענטווערטיג פון'ס אייגענעם געלט ווייט אריבערגעקאנט פוילען און "עסט" רייך. איין מאל האט מען אונטער-גענומען אן אקציע צו שטיצען און צו סטאביליזירען די דרייטשע מארק, אבער די דאזיגע אקציע איז דורכגעפיהרט געווארען אזוי אומגעלופעט, אזוי מעשה פארשטעלט, אז דער איינציגער רעזולטאט פון דער דאזיגער אקציע איז געווען דער, וואס מען האט א היבשען טייל פון'ס דרייטשע געלד פאר שטעקט צו די קארפער קעפ פון דער דרייטשער בורזשואזיע.

די דרייטשע סאציאלדעמאקראטישע האט נישט געמאכט קיין אפאזיציע גענען קונאס און האט איהם 8 חדשים געדול-דעט אויף דעם שפיץ פון דער רעגירונג, ווייל זי האט נישט געוואלט מאכען דעם איינדרוק, אז זי "שטערט" דעם, איין הייסליכען נאציאנאלען פראגמאט, און כדי מען זאל איהר נישט קענען מאכען דעם פארווארד, אז זי באשקעמט די

די סאציאלדעמאקראטישע אלס רע-טעריין אין דער נייט.
(181 אונזער אייראפעאישע פארשטעלונגס) לעזן האטאנאליזם.

וועלכער די רעגירונג האט געמוזט אנט-לויפען פון בערלין, איז געווען דער רע-זולטאט פון'ס פארשטעלער אויף דער לאיאליטעט פון רעכטס, ביי די אלגע-מינע וואהלען, וואס ווינען דערנאך פאר-געקומען, האט די סאציאלדעמאקראטישע געהאט א שווערען אפשייט: זי איז נאך אלץ געבליבען די גרעסטע פאר-טיי אין דעם צענטראל-פארלאמענט, אבער די צאהל פון די שטימען, וואס ווינען פאר איהר אפגעגעבען געווארען און די צאהל פון די מאנדאטען, וואס זי האט באקומען, ווינען דאך שטארק פאר-הענערט געווארען, די סאציאלדעמאקרא-טישע האט דערפון אפגעלערנט, אז רעגירען אינאיינעם מיט בורזשואזע פארטייען איז פאר איהר געפערליך און האט זיך דעמאלט אפגעוואקנט ווידער אריינצושטעלען אין דער רעגירונג. שפעטער, ווען די רעאקציע האט אלץ חוצפנידיגער אויפגעהויבען דעם קאפ און דער ארבייטער קלאס אין דרייטש-לאנד איז געשטאנען פאר דער סכנה צו בארלירען אלע נאחונות פון דער רע-זולטאט, האבען די סאציאלדעמאקרא-טישע ווידער איינגעוויילט אריינצושטעלען אין דער רעגירונג אינאיינעם מיט דעם צענט-רום. נאך דער גארטאגונג פון דער סאציאלדעמאקראטישע מיט די אומאפ-היינגיגע, אין הערבסט 1922, האט זיך אין די בורזשואזע קרייזען אנגעהויבען א באוועגונג, וואס האט פארלאנגט צו פארברייטערען די קאמפליצירטע רעגירונג דורך דער דרייטשער פאליטישער פארטיי, כדי דורך דער שווערער אינדוסטריע צו בא-לאנסירען די פארשטארקונג פון דער ראקאלער השפעה אויף דעם קאבינעט, דורך דער פארברעכונג און ראקאלע-זירונג פון דער סאציאלדעמאקראטישע א סיסטעמאטישער קאמף איז געפיהרט געווארען אין די לעצטע חדשים פון 1922 פאר דער שאפונג פון דער "גרוי-כער קאמליציע", און צום סוף האט דער דרייטשע געזעהן, וואס ער האט נאר דערפאר, ווייל די סאציאלדעמאקראטישע ווינען נישט מסכים געווען צו געהערען

לענע קייטען פיהלט מען אויך נישט דעם זעלבען מעס ווי אין גוטען שאקלאד... בלייבט נאך איין וועג: סיינען זיך געהן שלאגען מיט דעםפאס'ן און מיט פירפאן. איין ערשטענס, וואס האב איך צו זיין? ווי אזוי נעמט מען, מיר נישט, דיר נישט, און מען פאלט אן אויף א ווילד פערמערדע בחור און מען צושלאגט איהם ווי א פאמפעשעל... און וועגט, וואס ס'איך אז פירפא דערלאנגט מיר אזא זעץ ווי ער האט דערלאנגט דעםפאס'ן און איך פאל ארונטער פון "רינג" אדער דעםפא-סי דערלאנגט מיר זיינעם א "רעכטער" און איך בלייב לונגען, א "פרישטעלעך" סער? און ער וועט דאך זיין גערעכט אויך: נאך וואס קורד איך זיך שלאגען מיט איהם? ...

וואלט מען מיר כאטש ערלויבט צו שלאגען יענע וועמען איך אליין וויל? וואלט עס נאך געהאט א שטיקל זין... געקליבען א היבשער צעטל וועמען איך וואלט דורכגעקלאפט כבוד גדול — איז יענע, פאר וועמען איך וואלט א בעל זיין באווייזען מיין כבוד, וועט מען מיר נישט ערלויבען זיין צו שלאגען? וואס זשע דען, כ'זאל זיך כאטשן שלאגען מיט מענ-שען וואס איך האב קיינמאל נישט געהאט קיין מנע ומשא מיט זיין, און דערצו נאך זיך ריכטען צו ווערען צו'נהרמ'ס פון זיין טויג עס-ווייטער נישט. איין סאקע שלעכט, וואס טוט מען מיט אזוי פיל געזונט?

איך וואלט אפשר געקאנט טראכען "סאבוויזם", האקען וועלכער, טראכען שווערע שטייגער — אבער מינע פריינט וואס האבען מיר צוגעווינשעוועט אזוי פיל געזונט, האבען דאך דאס נישט גע-מינט — זי האבען דאך מסתמא גע-ווארבען...

בערלין.
די סאציאלדעמאקראטישע פארטיי

אין דרייטשלאנד איז איבערצייגט, און איהר פרעסע האט עס נישט איינמאל ער-קלערט, אז זי האט געבראכט דעם גרעס-טען קרבן דערמיט, וואס זי האט צו-געשטימט אריינצושטעלען אין דער רע-גירונג פון דער "גרויסער קאמליציע". דאס איז באמת א שווערער קרבן פון דעם פארטייפאליטישען "שטארפונגען" רעגירען אין לענדער ווי דרייטשלאנד איז גארנישט קיין פארגעניגען, נאר פארשער, א שווערע לאסט, א פארטיי, וואס דער יאד פון איהר עקזיסטענץ איז די פא-פולאריטעט, דייקטירט זעהר פיעל, ווען זי באטייליגט זיך אין א קאמליציע-דע-גירונג און ציגט איהר זיך דעם צאמ-און די אימפערענעהייט פון די בריי-טע פאליטישעס, ווייל יעדע קאמליציע-רעגירונג מ'ווייסט אז זיין א רעגירונג פון פשרות און סתירות און קאן אלום, קיינעם נישט צופרידענשטעלען, באזונ-דערס גרויס איז די ריזיקע אין דעם איבערגע-פאל, ווען די קאמליציע-קראפער האט צוגעשטימט צו א שדוך נישט נאך מיט יענע בורזשואזע פאר-טייען, מיט וועלכע זי האט שוין פריער צוזאמען געזען, נאר אויך מיט דער דרייטשער פאליטישער פארטיי, מיט דער פארטיי פון דעם גרויסען מאפיטאל, וואס א קאמפליצירטע מיט איהר האט מען פריער אפילו אין די סאמע רעכטע קרייזען פון דער דרייטשער סאציאלדע-מאקראטישע וועהאלטען פאר נישט מענליך, מיט קאמליציע-רעגירונגען האט זיך די דרייטשע סאציאלדעמאקראטישע גע-זען פארברענט די פינגער, נאך דער קורצער פעריוודע, ווען די סאציאלדע-מאקראטישע און די אומאפהיינגיגע הא-בען אינאיינעם פארמירט די רעוואלוצ-יאנערע רעגירונג ביים סוף פון דער מלחמה, איז די הערשאפט אריבער צו די דריי פארטייען: סאציאלדעמאקרא-טישע, דעמאקראטישע און סאמאלישער צענטרום, דעמאלט האט זי אונטער דעם סאציאלדעמאקראטישען קריגס-מיניסטער, נאכקע, זיך געלאזען פאר-פיהרען צו ווענדען דעם הויפט-קאמף געגען די סאבאטאקיסטען (שטעטערדיגע קאמוניסטען), בעת צו דער קאנטרא-וואלוציאנערער מחנה איז מען געווען זעהר גוטגעצויגן, די קאנטראוואלוצ-יאנערע מיליטערישע רעוואלוצען פון מערץ, 1920, דער "סאפוטש", צוליב

וואס טוט מען מיט געזונד?

(פערליעטעט)

פון ז. ווהילדער.

געבאך מיר וועלען עס דארפן הארעווען פאנאנדערטליען די מיליאנען... איין טרייסט האבען מיר נאך, וואס קארנעני האט דערפון נישט געוואלט: מיר וועלען ארויסגעבען א פאר ליטערא-רישע זשורנאלען אויף איריש — און דאס, גלויבט מיר, וועט זיין א גוטע סגולה ווי נייכער און גרינגער פאר'ן א פאר-מענען...

אזוי אז מיט דער שפע פון פרנסה וועלען מיר שוין ווי עס איז וויסען וואס צו טאן — די איינציגע דאגה וואס בלייבט נאך, איז, וואס צו טאן מיט אזוי פיל געזונט... א מענטש, וואס איז א זון גע-זונט מוז דאך עפעס טאן מיט זיינע כחות! ... טראכט איך, אז איך וואלט גע-קאנט אפשר באווייזען א בריה'שאפט און, מיט אזא גבורה, א'נשרייבן צוזאמאן פער-יעטאנען א טאג — וואס זשע וועל איך טאן מיט זיין? וואו וועל איך זיין דורך קען? וואו וועל איך געהען לעזער? ... וועל איך אפשר מוזען זוכען אן א'נ-דער פערל צו פארענערען מינע כחות. איך וואלט זיך געזעצט געהען "קלאקע" — און איך בין זיכער, אז אויב א גוטער אפרייטער מאכט זעס, "רושעקעס" א טאג, וואלט איך געמאכט זעס און דריי-סיג, "רושעקעס" א טאג... וואס זשע וועט אבער זאגען די יוניאן? וועט זי דען דערלאזען, אז איין אפרייטער זאל אוועקשטעלען אזא "סטאנדארד פאר פרא-דאקשאן"?

וועט אויסקומען, האב איך מורא, נישט אנדערש ווי זיך לאזען ארוםפירען מיט א צירס און באווייזען קונצען ווי איך לעג זיך אוועק אויף שפיציען טשועקעס און שווערער אויטאמאביל פארם אריבער איבער מיר...

זון, אפשר איז דאס שעה צו קוקען ווי נענדער פון עס, אבער אליין ליגען אויף די טשועקעס דאך פונדעסטווענען וויין נישט אנגענעהם...

און אפילו אין איבעררייסען שטא-נאט פון ווינשעוואניעס. יעדער איד, צו ער גלויבט, צי ער גלויבט נישט, האט גע-האלטען אין איין ווינשעווען "לשנה טובה"; און אין אלע ווינשעוואניעס, סיי מינרליכע, סיי שריפטליכע, ווינען בפרוש דערמאנט געווארען די צוויי ברכות: — געזונט און פארנסה. היינטיג יאהר, מעהר ווי אלע א'נ-דערע יאהר, האב איך א פארגעפיל, אז די ברכות וועלען מקוים ווערען — און טראכטענדיג פון דער גוטער צייט וואס דאס נייע יאהר וועט בריינגען און ווע-לענדיג מאכען פארשיידענע פלענער, וואס צו טאן און... ווי זיך צו פירען, האב איך זיך אנגעשלאגען אן א זעהר שווערער פראבלעם:

לויט דער צאל ברכות, וואס מען האט מיר אנגעוואונשען, געזונט און פארנסה, וועל איך ווערען זעהר און זעהר געזונט. א גבור! אפשר נאך געזונטער פון דעםפא-ס'ן, שטארקער פון ברייטבארד'ען... און וואס אנבאלאנגט פרנסה — וועל איך אריבערגאנגען ראקעטעלעך? הענדיג פארד וועט דארפן אנקומען נאך א נמילת חסד צו מיר...

איצטער פרעגט זיך א פראגע: — וואס טוט מען מיט אזוי פיל פרנסה און וואס טוט מען מיט אזוי פיל געזונט? מיר האבען א צאגה פון דעם זעלביגן ענדריי קארנעני, אז עס איז א סך שווער דער פטור צו ווערען פון געלט ווי מאכען געלט — דער אלטער קארנעני, ע"ה, האט יאהרען און יאהרען געמייטלט געלט אויף אלע ווייטע, געגעבען אויף ליברע-רים, אויף האקסיטאלס, אויף קאלעד-זשעס, אויף וואס נאך מען האט איהם גע-הייסען — ער האט ממש געוואקסען געלט אין די נאסען, און דאך האט ער נעכאך געמוזט שטארבען א מיליאנע... ער האט נישט געקאנט פטור ווערען פון'ס געלט. ווערט טאקע זעהר קאלעמוטע אויפ'ן הארצען, אז מען טראכט דערפון ווי שווער

און אפילו אין איבעררייסען שטא-נאט פון ווינשעוואניעס. יעדער איד, צו ער גלויבט, צי ער גלויבט נישט, האט גע-האלטען אין איין ווינשעווען "לשנה טובה"; און אין אלע ווינשעוואניעס, סיי מינרליכע, סיי שריפטליכע, ווינען בפרוש דערמאנט געווארען די צוויי ברכות: — געזונט און פארנסה. היינטיג יאהר, מעהר ווי אלע א'נ-דערע יאהר, האב איך א פארגעפיל, אז די ברכות וועלען מקוים ווערען — און טראכטענדיג פון דער גוטער צייט וואס דאס נייע יאהר וועט בריינגען און ווע-לענדיג מאכען פארשיידענע פלענער, וואס צו טאן און... ווי זיך צו פירען, האב איך זיך אנגעשלאגען אן א זעהר שווערער פראבלעם:

שבת יצא — דראטע אין 4
עקטען מיט א פרעלאג, פון י.
זשולאווסקי. אויפגעפיהרט אין
אירישען קונסט טעאטער.

נרוים און שעח איז דער אפרופ פון אמע-
ריקא אויף דעם הילגענעריי פאר יאפאן.
פרעזידענט קלידוש העס פארלאנגט 5 מיליאן
דאלאר, און ביז איצט איז שוין אריינגעקומען

דער ענגלישער טאג

פרייז

דער באריהמטער איבערזעצער פונ'ם חומש אין אידיש האט אויך איבערזעצט דעם גאנצען תנ"ך. דאס איז א געוואלדיגער אויפטו מיט וועלכען עס שטאלצירט די גאנצע אידישע וועלט. די נביאים, אין א פראכטפולען אידיש, הויבען זיך אן דרוקען אין "טאג" —

קאברין

דער באריהמטער אידישער דראמאטורג און ראמאנען-שרייבער פון אמעריקא, האט איצט פארענדיגט א פרייע איבערזעצונג פון א פראכטפולען ראמאן, אין וועלכען עס שפנעלט זיך אפ דער היינטיגער מאדלישער חורבן פון דייטשלאנד. דער ראמאן פאנגט זיך אן דרוקען

דער גרויסער אידישער שריפט-שמעלער האט איבערגעלאזען זעהר אינטערעסאנטע און וויכטיגע קליינע שריפטען, וועלכע זיינען נאך קיינמאל נישט פארעפנטליכט געווארען. זיי וועלען פאר'ן ער-שטען מאל געדרוקט ווערען אין "טאג", דעם

זונטאג, דעם 7טען אקטאבער

שבת, חול המועד סוכות, 29טען סעפטעמבער

ערשטען טאג סוכות, 25טען סעפטעמבער

פרישע איינדרוקען פון איידאפא פון א גרופע באוואוסטע "טאג" מיטארבייטער —

דר. חיים זשיטלאווסקי, דר. נחום סירקין, און דר. א. קאראלניק

דער אמת וועגען בארשעוויזם פון דר. יצחק אייזיק הורוויטש

א העכסט אינטערעסאנטע, אינפארמירענדע און באלעהרענדע סעריע ארטיקלען פון איינעם וואס האט סימפאטיזירט מיט די פיהרער פון איצטיגען רוסלאנד. צוריקקערענדיג זיך נאך בערלין פון א רייזע איבער רוסלאנד האט דר. הורוויטש געמוזט אנטאן א שלאס אויף זיין מויל און שוויגען, מחמת ער האט גערעכענט דאס ער וועט נאך אמאל דארפען פאָהרען אין רוסלאנד. אבער איצט אז ער איז צוריק אין אמעריקא קען ער זאגען דעם ריינעם אמת, און דאס וועט ער טאן אין א סעריע ארטיקלען, וועלכע ער פאנגט אן דרוקען אין

אין "טאג" ערשטען טאג סוכות

דינסטאג, דעם 25טען סעפטעמבער

א נייע סעריע ערצהלונגען פון אברהם רייזען
א נייע סעריע בריף פונם ארכיוו פון שלום-עליכם

א נייע סעריע ארטיקלען פון פרץ הירשביין
א נייע סעריע ארטיקלען פון שמואל ניגער

צו דער גרויסער משפחה "טאג" מיטארבייטער קומט צו איינער פון די בעסטע אידישע הומאריסטען פון פוילען. דאס איז מ. ק. פ. נ. דער "טאג" האט אויך באקומען דאס רעכט צו דרוקען אין דער גאנצער וועלט צוקונפט א נייעם ראמאן פון דעם באוואוסטען פארפאסער פון "סאניו" — מ. ארציבאשעוו. קיין מיה און קיין געלד ווערען נישט געשפארט צו מאכען דעם "טאג" פאר דער שעהנסטער און בעסטער אידישער צייטונג אויף דער וועלט.

The Daily English Column and the Sunday Supplement of "THE DAY" Bring Together Two Generations

און די לעזער ::

די נאָהענטסטע וואָכען קענען שוין
ברענגען אומגעוויינליכע פאסירונגען אין
דייטשלאנד.

די נייע שווערע שטייער-געזעצן, זיינען טאקע אָנגענומען געוואָרען נאָך אין די לעצטע טעג פון קונאַס'ס ממשלה, אָבער קונאַס האָט געמוזט געשיקט ווערן רען אהין וואו דער פערמור וואקסט, ווייל מען האָט פון איהם נישט געקענט דערווארטען די ענערגיע דורכצופיהרען די דאָזיגע געזעצען. נאָך דעם לאַנגיאָהר יוגען שטייער סאָבאַטאַזש פון דער שטייער בורזשואזיע האָבען אויך די בירגערליכע פארטייען מיט אמאָל אַרויס-געוויזען א גרויסע שטייער-ברייטהאַר-צייכנים, אָבער דאָס איז געווען די זעלבע ברייטהאַרציגקייט, וועלכע האָט אין דער נאכט פון 4טען אויגוסט 1789 געבראכט די פראנצויזישע אַריסטאָקראַטיע אין דער נאַציאָנאַלער פאַרזאַמלונג פריוואלעניעס. די דייטשישע אינדוסטריע-אַריסטאָקראטיע איז פאַר אַפּוואַקט געוואָרען שטייער-פֿרום, ווייל דער רעוואָלוציאָנערער שטורם, וואָס איז געגאַנגען איבער'ן לאַנד האָט געשטעלט אין סכנה איהר נאנצע עקזיסטענץ. זי האָט צוגעשיימט צו גרויסע שטייערען מיט'ן צוועק צו שאפּען א גלייכגעוויכט אין דעם מלוכה-בורזשעם, צו נאָרמאַליזירען דאָס עקאָנאָמישע לעבען און צו פאַרעסטיגען דעם ווערט פֿונ'ם דייטשען געלט. אַם אויף דעם דאָזיגען פראגראם און אויף דעם פראגראם פון די גרעסטע קרבנות פאר די מלחמה-פאַראציעס און פאר א פארשטענדיגונג מיט פראנק-רייך האָט די סאָציאַל-דעמאָקראטישע פארטיי זיך צונויפגעטרעט מיט די אנדערע בורזשואזע פארטייען וועגען א שותפות'דיגער רעגירונג. אין דער דאָזיגער רעגירונג האָט די סאָציאַל-דעמאָקראטיע פיר (4) פארטרעטער געגען צוועלף בורזשואזע מיניסטערען, דאָס הייסט, איין פערטעל פון די קאבינעט מיטגלידער, בעת לויט דער פראָפּאָרציע פון איהר פארטרעטונג אין פארלאמענט וואָלט איהר געקומט א באַדייטענדר גרעסערע פארטרעטונג אין דעם קאבינעט. דערפאר אָבער האָט די סאָציאַל-דעמאָקראטיע אין איהרע הענט אַייניגע פון די וויכטיגסטע מיניסטעריום (אינערע, פינאַנצען, עקאָנאָמיע און יוסטיץ).

אין די ערשטע טעג פון דער נייער רעגירונג האָט מען געלויבט, אז עס וואָלט זיך אַינפֿער אַנגעהויבן א נייער

ש.ע. — דער „היסטארישער“ טייל פון אייער ארטיקל איז נאנץ דרוקבאר, זאכער מיר זיינען לחלוטין נים איינפארשטעלט מיט אייערע אויספירונגען. ערשטענס פון וואנען נעמט איהר, אז די כונה פון דער „מ.י.ע.ל.“ איז לכתחילה געווען א נוסע א לויבענסווערטע? מיר זיינען סתם א סתם אין דעם. און צווייטענס, זאכער וועט, אז דאס איז אמת, באטראכטען מיר זאכער דעם פארוואס א „אויסליידענע“ זיך אויפצו שפילט? אלס די ברייט פון די יוניאנס פאר דעם לעצטן און חוצפהדיגן מיט וועלכען רעכט קען קומען אן אויסליידער צו די יוניאנס און זאנען זיי, ווי זיי זאלען זיך פיהרען? ווער האט איהר געגעבען די הסכמה דערצו? ווען דא וואלט זיך געהאנדלט ווענען אלגעמיינע בילדונג, וואלט נאך געווען א טיטלעך זכות אויף געוויסע אויטאריטעטן, זיי, וועלכע האבען געלערנט אין די פארשידענע שולען, אפארטייעס, קומען צום ארטיקל, וואס האט קיינע שולען נים זאכט, און טיילע זיך מיט איהם מיט דער ביסעל בילדונג, דא זאכער האנדלט זיך נים ווענען לערנען מיט דעם ארטיקלער געשיכטע, געאגראפיע, לעזען, שרייבען, א.א.וו. ניו, דא זיינען אויפגעשטאן נען ברייט, וועלכע קומען און זאנען, אז אין הלכות יוניאנס ווייטען זיי לעסער, ווי דעם ארטיקלער וואס האט אויסגעהאלטען אז עס געשעעט איז דעם לעצטען פאר זייערע יוניאנס. איז דאס נאך נאך געשעעט באליידונג פאר די ארטיקלער? מווען איז אזא פאל דא ארטיקלער? זאנען צו די דאזיגע אונזעכעמענע ברייט: „הערס מאה“? דערמאנט זיך אז קארל פארקסעס גרויס ווארט „די באפרייאונג פון די ארטיקלער פון קומען פון די ארטיקלער עלבסט.“ קיינע משיחים פון אויסליידער. זיי אליין מווען זיין זייערע אייגענע אויסליידער, בעפרייער: און ווי קענען זיי עס זאגל ווערען, ווען זיי וועלען נים האבען די מולסטע מעגליכקייט פאר ערלויבטאיינטיקע? זיי וועלען טאכען פעהלערען? אורא, זאכער זיי

עקסלאקס. איז איינע פון די וויכטיגסטע ערפינדונגען פון
דער מעדיצינישער וויסענשאפט. דאס איז אַ שטאַקאַלאַד-קענדי,
וועלכעס רעגולירט דעם מאַנגען און פאַרנעהמט דעם פלאַץ פון
קאָסטאַר-אײל, בימער-זאַלץ, רובאַרבער, ביטער-וואַסער, לאַקערעץ
פאַדער, באַצוקערטע אַדער געפאַרבעטע פיללען, און נאך פילע אַנ-
דערע אלט-מאָדישע אַפּפּהי-מיטלען פאַר וועלכע יעדער מאַן,
פריי אַדער קינד פלעגט זיך אַפּשרעקען.

עקסלאקס איז אַ משאַקלאַד דורך און דורך. עס איז נישט
שטאַק אין מעס און ווירקט געלאסען און נאמירליר געגען אלע
פארמען פון מאַנע-פאַרשטאַפונג, אַהן שטערצען אדער קרעמפּען.

טרייעם א באקם היינט און איבערצייגט איר.

10, 25 און 50. א באקס, אין אלע דראג-סטארס.

פ ר ע ס ע ר

מיר בעטען אייך, אז איהר וואלט לייענען דיווען לעטער מיט אפגעווארפן ווארעם מיר ווילען פארשטייען איינער נענט.

איהר וואלט וויסען, דאס די ווייזער ברעטלער צו פרעסען וועלכעס און ביי לייזענע וואס מיר האבען ביי יעצט נע- מאכט פאר די שפער, וויינען נעמט נעווארען אזוי, דאס ווען די שטיינען ווערען אריין די ווייזער באנייטט מען מיט א סך צעמענט און מען קלעפט צו מיט א לייזענט, און די ווייזער וואלט נישט ארייפ- קריכען צוריק.

די ווער צעמענט איז נעמט פון א ברענענער שטאף וואס באוועט ווער א שווערע נערו, און ווען איהר פארעם דאס מיט וואסער און מיט הייסען איי- ווען, געהט אייך אריין דער נערו אין הארצען, וואס דאס קען זיין שערליך, וואסער פילע שרבייטער פון אונזער שטאט האבען זיך באקלאגט אויף א שר- שוואכקייט. אן אונטערזוכונג פון דאס- טאג האט געזיגט, דאס די שטארקייט פון דעם צעמענט שארט דאס הארץ און די אויגען. אונזערע שרבייטער רופען דאס אן, "קאנסעמפשאן-ברעטלער".

מיר האבען די לעצטע צייט גענומען צוקלאפען די ווייזער-ברעטלער אויף פראסטע שטיקער האלץ. נאך יעדע האלץ האט אין זיך א געוויסע צאהל פער, און ווען איהר צעווארסט די צעמענט פון דער ווייזער-ברעטל און די האלץ, איז דער געוויסע ווער שערליך פאר איינער נע- וונט! מיר האבען געפאסט שווערע נעמט צו מעכאניקער ווי וואלען געפינען א מיטעל צו מאכען א ווייזער-ברעטל איהר צעמענט און איהר האלץ, אבער עס איז געווען ווער שווער אויסצוארבייטען. אבער יעצט קענען מיר אייך אנהאנגען א גרויסע שמחה, דאס מיר האבען יעצט באקומען א נייעם צעמענט אויף א וויי- ער-ברעטל, וואס קיין צעמענט און קיין האלץ ווערט נישט געברויכט דערצו - מיר האבען ערפונדען אזא סארט ליי- ווענט, וואס איז נעמט פון קופער, און מיר האבען איינגעפאסט מאשינען, וואס טשעפן-צו די ווייזער ברעטל צו די קו- פערלייזענט און עס קומט ארויס נישט און ציכטיג - א געוונט אין הארצען! די ווייזער-ברעטלער זיינען ווייזער און מען קען זיי בויען ווי מען וויל, און די גרעסטע סייז ווענט נאך 2 פונט א- שטאט וואס די שטיקער האלץ ווענען 16 פונט. איהר וועט באוואונדערען די צו- פירענהייט פון אונזער נייעם צעמענט, וועלכער איז א וואונדער פון דער צייט, און דערצו איז דאס אזוי שטארק, דאס עס קען איבערלעבען 10 ברעטלער פון דעם אלטעם סטיל. מיר געבען אייך אן עצה - ווארפט אראפ פון איינער ארי- בייסטיש די שווערע הילצערנע ברע- טער, ווארפט אויך אראפ די שמוציגע פארעכטע לייזענט, וועלכע עס עקלעט אין האנד צו נעמען. שרייבט אין איין קול: "נידער מיט די האלץ! נידער מיט די נעפעכטע לייזענט!"

אויב מען דאך ביי אייך אין שטאט א ווייזער-ברעטל צו פרעסען וועלכעס, פלאש אדער ביליווע, קויפט אונזער נייע צעמענט די קופערנע לייזענט.

מיר לאדען איין אלע פרעסער און דער זיינערס, ווי אויך איינער באסטע, זיי וואלען קומען ווערען אונזער נייעם וואונ- דערבארע צעמענט ווייזער-ברעטל, וועל- כער וועט זיין א געוונט אין הארצען דעם פרעסער און געזונט אין פאקט איינער באס, ווייל עס קאסט נישט מיערער פון די אלטע שטאמעס.

עס איז אנערקענט געווארען אין די גרעסטע שפער פון ניו יארק פאר די צעסטע ברעטלער, וואס איז ווען געווען צו באקומען ביי די אמעריקען פלאש און וועלכעס פרעסבאר קאמפאני, 123 פינסטע עוועניו, ניו יארק. טעלעפאן אשלאנד 2220.

בייטע פריינדליך, נישט דיווען לעטער צו איינער באס.

THE ROGIN
VEGETARIAN RESTAURANT
Pure and Wholesome Food
No can goods served.
Open day and evening.
29 St. Marks Pl., New York

קויפט אויסשליסליך
סאלאמביא מהע
צוועטאמשי שטא
והיים לילי מהע

דרעסמאכער

יוניאן לאקאל 23, איינפערקומם!

דרעסמאכער, מעמבערס פון לאקאל 23, ביי וועמען די ביי- נעם-איינזשענטס האבען צוגענומען די יוניאן ביכלאך, דארפן ווערען מעמבערס פון לאקאל 22, נאך דעם 1טען סעפטעמבער.

אום צו מאכען דעם טראנספערירען לייכט פאר די מעמבערס, זיינען פאלגענדע אראנדזשמענטס געמאכט געווארען:

1. שאפ-שערלייטע פון לאקאל 28 שפער וועלען דארפן נען צו בר- דער שעהנאליץ, 16 וועסט 21טע סטריט, צו קרינען נייע ביכלאך פאר די אלע ארבייטער פון שאפ, ביי וועמען דער ביזנעס-איינזשענט האט צוגענומען די יוניאן-ביכלאך.
2. אלע שולדען וואס די מעמבערס זיינען ריכטיגענדיג וועלען זיי דאר- פען אויסצעהלען, אין א קורצער צייט, צו לאקאל 22.
3. לאקאל 28 מעמבערס, וועלכע ארבייטען אין לאקאל 22 שפער, וועלען זיך דארפן טראנספערירען אויף דעם וועלכען אופן.
4. אלע אונזערע געטראנספערירענע מעמבערס וועלען קרינען זייערע אלטע לערשער נאכערס.

מיט בירדעליכען גרוס,
עקזעקוטיוו באהארד לאקאל 23

ה. גרינבערג, טשערמאן
נ. ב. - אראנדזשמענטס וועלען ווערען געמאכט אז אלע אינזערע נע- טראנספערירטע מעמבערס וואלען נישט פארלירען דעם נוצען וואס זיי האבען געהאט ביי יעצט פון סיי און קאנסעמפשאן פאנר.

וויילט איהר ווערען א סיטיזען?

מאכט נישט קיין שריט אהן דיווען ביכער.

דער נאטירליכער טעמלע זיך געוועהנליך פאר, אז צו ווערען א בירגער איז ווער איהר ווער שווער. ער ווייזט, אז מען פון קענען ענטפערען אויף געוויסע פראגעס, שפעטער ער זיך פאר- א שווערער ערוואכען. און אזוי ווי צו שווערע זאכעס כאפט מען זיך נישט, ווערט ער נישט קיין בירגער.

אין דער אמת'ן איד נישט שווער צו ווערען א בירגער.

נאטירליך, עס פארערט זיך, אז מען וואלט וויסען, ווי אזוי די אמעריקאנער רעגירונג ווערט געפירט, ווי אזוי די נעשעפטען פון סטייט און טשארט ווערען פארשטאנען, אבער אום דאס צו וויסען דארף מען נישט ענדיגען א קאלעדזש.

פאר דיווען צוועק האט די נעטווארק-לייזונג אייך ליעג ארויסגעגעבן א נאנץ נייעם ביי- כער, וועלכער הייסט "דער אמעריקאנער סיטיזען". אין דיווען ביכער איז אנגעגעבן אלעס וואס מען דארף וויסען צו ארויסגעפירען די ערשטע און צווייטע סיטיזען פראצעס. די נעטו- ווארשטאט געוועזען זיינען אין דיווען ביכער ערקלערט אין א פארשטענדליכער אידישער שפראך און נישט א פארשטענדליכער באגריף ווענען אלעס וואס אנבאלאנגט בירגערשאפט.

אויסער דעם ענטהאלט דער ביכער די פראגע, וועלכע ווערען געשטעלט אין קאדעס צו די ענינען, וועלכע געהערן ארויסגעפירען סיטיזען פראצעס. די פראגען זיינען איבערגע- געבען אין ענגליש, אידיש און ענגליש מיט אידישע בוכשטאבען פאר די וועלכע קענען נישט גענוג די ענגליש שפראך.

דאס איז דער בעסטער סיטיזען ביכער אויף דער אידישער נאש. דער פרייז פון ביכער איז 16 סענט. די וואס ווילען עס האבען צוגעשיקט ביי פיל וואלען צושיקען פאר 17 סענט סטעמפס אויף דעם פאלגענדען שטרעם:

NATURALIZATION AID LEAGUE, 175 East Broadway, New York, N. Y.

דער ארבייטער רינג

אין דער גרעסטער און שטארקסטער ראדיקאלער אידישער ארבייטער ארגען אויף דער וועלט.

פארמאגט — \$2,500,000.00
מיטגלידער — 83,000
ברענשעס — 740

דער שרוב רינג שטייט יע- דען וויכטיגען עקאנאמי- שען און פאליטישען קאסא- דער שרוב רינג איז דער קול- מור צענטער אין דער אידי- שער ארבייטער באוועגונג.

דער ארבייטער רינג איז דער איינציגער אידי- שער ארגען, וואס האט אן אייגענעם סאניטאר- יום פאר זיינע קאנסאמפטיון מיטגלידער.

מעמבערס ווערען אריינגענומען אין עלטער פון 18 ביז 45 יאהר.

אויב איהר זייט נאך נישט קיין מיטגליד, שליסט זיך נאך אן!

נאך אויסקינפט זיך ווערען:

THE WORKMEN'S CIRCLE

175 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

אינשורענס סלאוסמאכער

לעבענס פארזיכערונג
20 יאהר ענדאמענט
20 יאהר פיימענט

סאול מעטיץ

איצט מיט דער
ניו יארק לייט אינשורענס
קאמפאניע
110 איסט 28טע סטריט
טעלעפאן: גראמערס 4224
זויו אדרעס: 2008 דיילי עווע.
ראנס, טעל: פארדאס 7619

הארלעם באציאליטישער ערווישנאנאל סענטער

62 איסט 106טע סטריט,
צווישן פארק און מעדיסאן עווע.
צו פארדינגען א גרויסע האל
קען אריינגעסען 600 מענשען
פאר קאנצע-מען, בעלער, פארשטעלונ- גען, חתונות און אזוי.
אויך אפיסעס און מיטינג רום
אפען יעדען טאג ביי שטאם ביינאכט
טעלעפאן: הארלעם 9020

לייף און פיינער אינ- שורענס

מיט סארא פינקעלשטיין
אפעלירט צו די סלאוסמאכער דאס
אייב זיי דארפן
אירגענד וועלכע אינשורענס
וואלען זיי זיך ווערען אויף דעם
פאלגענדען שטרעם:
SARAH FINKELSTEIN
264 Grant St., New York

אויגען עקזאמינער מיט די נייעסטע אינסטרומענטען

אין דר. בעקערס אפטיקעל אפיסעס
געהט מען נישט קיין טשענסעס.
דערפאר איז עס זיכער, אז דר. בע- קערס ברילען זיינען אן אמת'ע הילף
פארן אויג. זיי פארשטארקען די
זעה-קראפט און באפרייען דאס אויג
פון אנשמערעגונג.

אלע ארבייטען ווערען געטאן אוי- מער דר. בעקערס פערזענליכער
אויפזיכט, מיט דער גרעסטער פאר- זיכטיגקייט.

מאנהעמען:
213 איסט בראדוויי 2213 וויבעס עו.
131 סטאנער עו. (צווישן 136
(קאר. סט) און 136 סט) 100
111 איסט 28טע סט. (נעבען 104
(לעבן 104 עו.) 100 לעבאס עוועניו
בראנקס:
806 פראכטעס עו. 202 איסט פארדאס ראד
ברוקלין:
1700 פייסטו עוועניו.

D. BARNETT L. BECKER
OPTOMETRIST OPTICIAN

דער ערפאלג פון ס. יוראק אין מוזיקאלישער וועלט

ס. יוראק איז נאך באקאנט אין אינזלע ווערע ארבייטער פרייזען. ספעציעל איז ער נאך באקאנט צום פארגעסליכען עולם פון בראנזוויל, ווייל ער איז מיט עטליכע יאָהר צוריק געווען טעטיג ביים אויפבויען דעם בראנזוויל לייבאר הייטעאום, די שעהנע ארבייטער אינסטיטוציע אין בראנזוויל.

איצט איז ס. יוראק איינער פון די גרעסטע מוזיקאלישע דירעקטארס אין אמעריקא. ער האט געמאכט א גרויסען ערפאלג אלס מענעדזשער פון די גרעסטע הינסטאלער אין דער מוזיקאלישער וועלט אין עס ווערט וועגען איהם גערשיכען ארטיקלען אין אלע אמעריקאנער צייטונגען און ווערנאלען. ער ווערט פון אלעמען אנערקענט פאר איינעם פון די גרעסטע מוזיק אימפרעסאריאס אין אמעריקא און ער ווערט קיל געלויבט פאר זיין מיטוויקען צו פארשפרייטען גוטע מוזיק, פאר פארשפרייטען העכסט קלאסישע קאנצערטן איבער א.ע. באדייטענער שטערט פון דעם לאנד.

און נאך גרויס פאנגט ער אן דעם היינטיגען מוזיקסיוואן. ער עפענט אין ניו יארק דעם מוזיקסיוואן, און מיט אזעלכע כע וועלט בארימטע ערשטע קלאסע קינסטלער ווי פערדנאד שאליאפין, אפרים צימבאליסט און אנה פאולאווא, וועלכע זיינען גוט באקאנט נישט נאר אין אמעריקא, און גערען איבער דער גאנצער וועלט. דער גרויסער פירער-שפילער, אפרים צימבאליסט, איז שוין צוויי יאָר צייט נישט געווען אין אמעריקא. ער וועט אלץ זיין דא א נאנט-באליבטער נאכט. ער טרעט אויף אונטער ס. יוראק'ס מענעדזש מענט. זיין ערשטער קאנצערט-סעסיע וועט פארקומען וונטאג, 3 אהר בייטאג, דעם 7טען אקטאבער, אין קארנעני האל. דעם זעלבנען וונטאג אווענט, דעם 7טען אקטאבער, וועט פארקומען דער ערשטער קאנצערט דעם סיוואן פון דעם בארימטען רוסישען זינגער פערדנאד שא-ליאפין. דער קאנצערט וועט פארקומען אין מאנהעטען אפערעא הויז, 34טע סט. און 8טע עוועניו. מען קאן זאגען, דאס נור ס. יוראק האט זיך געקאנט אונטער-נעמען ארויספירען אויף דער ביזנעס-זעלכע צוויי קינסטלער אין איין טאג.

א באגריפונג צום נייעם יאָהר צו די מעמבערס פון דער א. ל. ג. וו. יוניאן.

פאנגט אן דעם נייעם יאָהר ריכטיג — לאזט עקזאמענירען אייערע ציין אין דעם דענטאל דעפארטמענט פון דעם יוניאן העלטה סענטער, 131 איסט 17טע סטריט.

דורך דער צייט פון די מאנאטען סעפטעמבער און אקטאבער, אין די שטונדען צווישען 10 פריה ביז 5 נאכמיטאג — אן עקזאמינישאן פון די ציין, א ריכטיגע קלינינג, און א ציין בערשטעל מיט ציין-פייסט פאר 1 דאלער.

אפ'ס שטונדען:

מעגליך — פון 10 פריה ביז 8 אווענט.
שבת — פון 10 פריה ביז 5 אווענט.

שאמער קאנצערט מענעדזשמענט

דעפארטמענט פון דער אידישע פאבליסיטי ביורא.

פראגראם און באזארגט אינסטיטוציעס, פאראינען, יוניאנס, שולען, ארגאניזאציעס, ראדיעס, סאסיעטיס, תלמוד תורה'ס מיט ארטיסטען און מוזיקאלישע ארטעטישע פאר קאנצערטן, און אונטערשטעלונגען אין ניו יארק און אנדערע שטעט.

די פאלגענדע ארטיסטען קענען אנגאזשירט ווערען:

מישא עלמאן, בראנזוויל הובער-מאן, מישא לעוויטקי, ראזא רא-איסא, יאסעלע ראזענבלאט, י. ווינאגראדא, ד. יארמאליאנסקי, מאדאם שאמער-ראזענבערג, נינא קאשעץ, מרס. סאקאלסקי-פריד, דושאזעף טשערניאווסקי, אבראם זנאידא, און אנדערע.

עקזאמינערס, באגראדערס, בושלערס יוניאן לאקאל 82

לויט דעם באשלוס פון ספעשעל מעמבער מיטינג פון דעם 30טען יולי, 1923, ווערט די דיום פון אונזער לאקאל גערייזט אויף 40 סענט א וואך.

יעדער מעמבער דארף א חוץ דעם אויך באצאלען א טעקס פון 5 דאלער, אויסצוצאלען אין פארלויף פון יאָהר.

דיווער באשלוס געהט אריין אין קראפט דעם ערשטען אקטאבער, 1923. — באצאלט דערום אייערע שולדען ביזן 8טען אקטאבער וועט איהר נישט צאלען מעהר פאר יעדען ריקשטעהענדען סטעמפ. — שאפ טשערליימע, מאכט אונזערע מעמבערס אויפמערקזאם אויף דיווען אנאנס.

עקזעקוטיוו באאד לאקאל 82

מ. גרייפער, פרעזידענט.
מ. י. אשפין, מענעדזשער.

אלע קלאוקמאכער און ארבייטער פון אלע טריידס זאלען קומען הערען דעם ניי-ערוועהלטען ראדיקאלען

סענאטאר מאגנוס דזשאנאס

דער ניו יארקער עולם וועט צום ערשטען מאל קענען הערען דעם ניי-ערוועהלטען סענאטאר מאגנוס דזשאנאס, וועלכער האט געשלאגען די רעפובליקאנער און דעמאקראטען אין קינעסאטא.

עס וועט אויך ריידען דער גלענצענ-דער רעדנער און באקאנטער ראדיקאלער טוער,

דזשארדזש ברווער

וועלכער האט געהאלפן ערוועהלען סע-נאטאר דזשאנאס.

דער טשערמאן פון דיווען אָווענט וועט זיין

נארמאן האפגוד

איינער פון די באריהמטסטע אמעריקא-נער זשורנאליסטען און הויפט-רעדער פון הירסט'ס „אינסערנעשנאל מענעזין“.

דעזיינערס פון פרויען קליידער ווערען א סך פארלאנגט

א גוטע פראפעסיאן פאר מענער און פרויען.

אין דעזיינינג פאר פרויען, מיסעס און קינדערשע קליידער א קורס אין מיטשעל סקול מינימ א באל-דיגע פאזישאן און א גרויסע געהאלט.

די מיטשעל סקול אוו נארמענט דעזיינינג, פעסערן מייקנינג, גריי-דינג און פייסינג פאר פרויען קליידער. עאבלירט איבער 50 יאָהר מיט דעם גרעסטען ערפאלג.

נייע אידעען
נייע סיסטעמען
בעסטע מעטאדען
בעסטע רעזולטאטען

פריוואט אונטערריכט. טאג און אווענט קלאסען. נומע באדינגונגען. שרייבט, טעלעפאנירט אדער קומט פאר א פרייען בוסלעט מיט פולער איפארמאציע.

פרייע דעמאנסטרישאן אין אונזער סקול.

אווענט קלאסען: מאנאטאג, מיטוואך און פרייטאג

MITCHELL DESIGNING SCHOOL

15 WEST 37th STREET, NEW YORK

Phone: Fitz Roy 1674

שבת אווענד, 29טען סעפ. אין קארנעני האל, 57טע סט. איבער עוועניו

באזארגט זיך גלייך מיט טיקעטס — צו באקומען אין אפ'ס פון „פארווערטס“; אין דער „ניו יארק קאל“; אין רעדנ סקול, 7 איסט 15טע סט.; אין בראנזוויל לייבאר לייטעאום, 219 סעקמאן סטריט; אין הארלעם ערוויקשיאנאל סענטער, 62 איסט 106טע סט.; סטיוון'ס דזשולערי סטאר, 1337 ווילקיןס עוו. בראנקס; אין טילמאנ'ס דראג סטאר, 481 קלערמאנט פארקוויי, בראנקס און אין קארנעני האל באס אפ'ס.

הערעבייט

ערבייטער פון שלע
לערנער, פארמיר
נינס איד, און די
וועלט וועט זיין
איינערע

פערטער חובות
ולא מרבה
(אויב 2" 8)
10 פון גערעכט
קיום חובות איד ויד
שטערק און וועל
איד נישט פארשטען

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל ליידיס נארמענס וואירקערס יוניאן

Vol. V. No. 40.

New York, Friday, October 5, 1928.

פרייטאג, 5טן אקטאבער, 1928

PRICE 3 CENTS

סערטער בארא אין פיראדעלפיע

ווי עס איז שוין געווען געמערקט אין די "גערעכטיקייט", ווערט אין פיראדעלפיע אונטערזוכט אן ארגאניזאציע פון אידן וואס זיינען די ליידיס פאר אונטערזוכט דעם פארן. דעם דינסטאג איז געקומען אין ניו יארק א ספעציעלע קאמיטע פון דער פיראדעלפיער ליידיס פארשטאנד יוניאן. ס'האט געזען דאס האט איינגעדעקט א מיטל פון די ניו יארקער מעמבערס פון אונזער דזשענעראל עקזעקוטיוו בארד, און אויך דעם מיטל האט די קאמיטע פון פיראדעלפיע פארשטאנד יוניאן פארלאזט.

לויט די מיינונג פון דער קאמיטע, וועט דער ליידיס פארשטאנד יוניאן פיראדעלפיע אונטערזוכט ווערען נאך דורך א סטריק, און די קאמיטע האט געוואלט דער דזשענעראל עקזעקוטיוו בארד וואל גלייך אינאיינעם א סטריק. דאס האט געזען אויך דעם מיטל באלד נישט געקענט באשלאסען ווערען. עס איז באשלאסען געווארען, דאס סערטער בארא האט פארהערן אין פיראדעלפיע ווי באשענען מיט דער לאגע אין דעם טרייט און נאכדעם וועט דער דזשענעראל עקזעקוטיוו בארד וויסען ווי צו האנדלען אין באצונג א סטריק.

נאכדעם ווי ענדגילט אין פיראדעלפיע, וועט סערטער בארא אויך באשענען בליס אין די אנדערע אינטערנאציאנאלע בארד פון די ווייטמאכער, די קאמיטע האט דעם מאכער און די קאמיטע מאכער. אויך די ווייטמאכער און די קאמיטע דעסמאכער פון פיראדעלפיע פיהרען איצט אן ארגאניזאציע פון אידן וואס זיינען באשעסטימטען די ווייטמאכער און סערטער בארא וועט זעהן, ווי עס געהט דאס צו די ארבייט.

אינטערנעשאנאל גיט \$1000 די קליידער ארבייטער יוניאן אין דייטשלאנד

זי גיט אויך \$500 אויף אנצופיהרען דעם אנטפארשיסטי קאמף אין אמעריקא

אויף די פיס. דאס וועט זיכער העלפען יענער יוניאן איבערצוקומען דעם קריטישען מאמענט, אין וועלכען אלע ארבייטער ארגאניזאציעס אין דייטשלאנד געפינען זיך איצט. גלייכצייטיג האט דער דזשענעראל (שלום אויף זייט 16)

יענער ארגאניזאציע אן אנטוויקלונג אויף טווענט דאלאר. אין דייטשלאנד איז עס איצט א געוואלדיג גרויסע סומע. עס באטרעפט אין די ביליאנען דייטשע מארקען, און ריזע סומע וועט געווען העלפען דער יוניאן פון די קליידער ארבייטער אין דייטשלאנד ווייטער שטענען

דער עקאנאמישער קריזיס אין דייטשלאנד, און באזונדערס דער זעהר נידעריגער שטאנד פון דער "וואלוטא", דאס שרעקליכער ווינקען פון דעם דייטשען מארק, האט געווען שווער געטראפען די דייטשע געווערשאפטען, און די יוניאנס געפינען זיך דאס אין א נאנץ שלעכטער לאגע.

אין דער זעלבער שלעכטער לאגע געפינען זיך אויך די קליידער ארבייטער פון דייטשלאנד. דאס ווינקען די מענער שניידער און די דאמען שניידער פאר אייניגט אין איין יוניאן און באטש די ארגאניזאציע ווערט פארדעכענט פאר איינע פון די באדייטענדסטע יוניאנס אין לאנד, מאכט זי איצט דורך א שווערען קריזיס, און ריזע ארגאניזאציע האט מיט א קורצער צייט צוריק געשיקט אן אפיציעל צו אונזער אינטערנעשאנאל פאר הילף. זייער פארלאנג איז געווען, דאס אונזער יוניאן וואל זייער ארגאניזאציע אויסבארגען געלט, דורכצוקומען די שלעכטע צייט.

די פראגע איז נישט לאנג צוריק אויסגענומען געווארען אויף א ספעציעלען מיטל פון דזשענעראל עקזעקוטיוו בארד פון אונזער אינטערנעשאנאל און עס איז באשלאסען געווארען צו שיקען

אינטערנעשאנאל ארגאניזאציעס דעפארטמענט מיט גוטע ארבייט אין דזשאמייקא

דזשאמייקא, לאנג איילענד, איז געווארן א ליבלינג פלאץ פאר מאכע קלאק און דעם מאנופעקטורערס, וואס ווילען זיך אויסבאהאלטען פון דער יוניאן. אבער אונזער איסטערן ארגאניזאציעס דעפארטמענט, אונזער דער מענערשטע מיטל פון ווייטמאכערס האלפערס, האט באשלאסען נישט צו געבען קיין רוה זענען מאנופעקטורערס און ביי דער גרעסטער גינסטיגער געלעגנהייט דאס ארגאניזאציעס אן ארגאניזאציעס-קאמפיון.

אויסער אין דער ארגאניזאציעס-קאמפיון קאמפיון אין דזשאמייקא אין פולען נאנג. אין די לעצטע פיר וואכען זיינען דאס ארגאניזאציעס געווארען זיבן פירמעס, זעס, וואס באטרייבען קלאק שפער און איינע, וואס האט א דעם שאפ.

אינהאלט פארצייכנים

"גערעכטיקייט", נומער 40.

- זייט 2. די וואך — מאקס ד. דעניש. איז דער ריכטיגער מאכער יוניאן קלאק 17 —
- זייט 3. צוויי פיינינגען פון עקזעקוטיוו בארד לעסאל 22 — שעהנאלי.
- זייט 4. ערווייטערטע נאכטייער. די טרייט-יוניאן באוועגונג אין ענגלאנד האט זיך פארשטאמט כבוד — פאנאלי קאד.
- זייט 5. פון אלעם צוביסלאד אין אונזערע קאמפס אין די וועט — מ. פערלשטיין.
- זייט 6. אויפגעבן פון דער-פיעלעס רעליג. זייט 7. טרייט און ארגאניזאציעס פראגען. אינטערנעשאנאל קאנפערענץ-ה. סקולמאן.
- זייט 8. נישט קיין ברייט (נאוועלע) — ב. גלאזמאן.
- זייט 9. פון דעראקטארס סמטיטיביטע. זייט 10. פון ערוועקליכע ערקלערונג פון ש. אונזערע אויף פאסטערס אויפגעווערונג.
- זייט 11. נישט צום ליבען און נישט צום פאר-דאקטן — א. זעלדן. קורצ און שארף —
- זייט 12. לעבען און מעסיגקייט אין די אפי-סעס פון דזשיימס בארד פון דער קלאק און דעם מאכער יוניאן — פ. פאנקעלשטיין.
- זייט 13. נישט צום ליבען (נעריסט) — אברהם רייזען.
- זייט 14. קורצע שפוקען. די איסט סייד (פערעסאן) — דער לעבעדיגער.
- זייט 15. לעבעדיגער רעפארט צום דזשיימס בארד אין דער היינט און דעם אינ-רוסטריע — דזש. האכמאן. ארווערטיג-ענעם.
- זייט 16. ארווערטיגונגעס. זייט 17. נישט פון יוניאן העלט סענאט. שלוסען פון זייט 1. ארווערטיגונגעס.

קלאק פינישערס יוניאן לאקאל 9 געהט בויען אן אייגענע היים

דער לעצטער מעמבער-מיטינג פון דעם לאקאל אפגעבראכען!

וועלכער די יוניאן וואל האבען א בא-קוועמע היים. די געביידע וועט זיך גע-פינען אויף לעקסינגטאן עוועניו, צווישען 26טע און 27טע סטריטען, וואס דאס מיטל, אן לאקאל 9, פונקט אזוי גוט ווי לאקאל 1, וועט זיין אין נאנץ נאכגעטע שכונות מיט'ן דזשיינט בארד און די קלאק און דעסמאכער יוניאן, וועמעס בילדינג געפינט זיך אויפ'ן קארנער 26טע סטריט און לעקסינגטאן עוועניו. די ביל-דינג פון לאקאל 9 וועט זיך געפינען פונקט אנטקעגען די גרויסע בילדינג פון דזשיינט בארד. די בילדינג, וואס די קלאק אפערירט יוניאן לאקאל 1 האט אפגעקויפט, געפינט זיך אויף דער 26טער סטריט, גלייך ביי דער בילדינג פון דזש. בארד. יענער גענער ווערט, שלום, א (שלום אויף זייט 16)

פון די קלאק פינישערס יוניאן לא-קאל 9 האבען מיר די וואך צו באריכטען צוויי נייעסען — א גוטע און א שלעכטע. די גוטע נייעס באשטעהט אין דעם, וואס די קלאק פינישערס יוניאן לאקאל 9 האט לעצטע וואך אפגעקויפט א פאר-קליינע בילדינגס אויף לעקסינגטאן עוועניו, ניו יארק. דאס ווינקען אלטע וואוינזונגס-הייזער, וואס וועלען ארונטערגעריסען ווערען און אויף דעם פלאץ וועט די יוניאן אויפשמעלען אן אפיס בילדינג, אין

די קאנווענשאן פון דער אמעריקאן פערדעריישאן און לייבא

וואך וועט אויסגעפילט ווערען מיט בא-ריכטען פון עקזעקוטיוו קאנסיל און פון פארשיידענע קאמיטעס, וואס פערזענלעך נאכפערס וועט באשטימען. די צווייטע וואך וועלען רעכטמייט ווערען די פאר-שיידענע רעזאליציעס וואס וועלען פיר-הער באטראכט ווערען פון דער רעזאלי-ציעס-קאמיטע.

אבער 500 דעלעגאטען פון די פאר-שיידענע טיילען פון לאנד באטייליגען זיך אין דער היינטיגער קאנווענשאן. אויסער די דעלעגאטען פון די אייגענע אינטערנאציאנאל און פערדעראל יוניאנס, סטייט און סטערט פערדעריישאן ווי-נען אויך דא דעלעגאציעס פון ענגלאנד, קענעדע און מעסיקא, וואס קומען צו די יעהרליכע קאנווענצען פון דער פערדערי-שאן צו באשענען זיך מיט דעם פארט-שריט פון דער היינער ארבייטער באווע-גונג און באריכטען וועלען דעם צושטאנד פון די טרייט יוניאנס ביי זיי אין דער-היים.

גלייך נאך די באגריסונגס-דערעס און דער אפיציעלער ערעפענונג, דורכגע-פיהרט פון פערזענלעך פון דער פערדערי-שאן, האט מען צוטיילט צו די דעלעגא-טען דעם רעפארט פון דעם עקזעקוטיוו-קאנסיל פון דער א. א. א. פון דער רע-פארט באשפערעכט אלע וויכטיגע פאסי-רונגען אין דער יוניאן-באוועגונג אין'ס פארלויף פון לעצטען יאהר און ענטהאלט אלע סארטען סטעיטיסטיקען פון דער פער-דערישאן. דער רעפארט פאנגט זיך אן מיט אן אלגעמינער דעקלאראציע וועלען דעם באראמער פון דער ארבייט פון דער א. א. א. פון דער ווענען דעם בליס אויף (שלום אויף זייט 17)

די "קאל" ווערט א נאכמיטאג צייטונג אונטער'ן נאמען "ניו יארק לידער"

שער צייטונג אין דער ענגלישער שפראך ווינקען א גרופע פראגעסיווע יוניאנס, ווי אונזער אינטערנאציאנאל ליידיס נאכ-מענט וואירקערס יוניאן, די אמאלאמיי-טער קלאדינג וואירקערס יוניאן, די פאר-יערס אינטערנאציאנאל דער קעפ מיטער פארבאנד, און מיט זיי באקאנטע סאציאל-ליסטען, וועלכע ווינקען ביז איצט געווען אין דער פאבלישינג אסס'ן פון דער "קאל". עס איז דער ארגאניזירט געווארען די רעדאקציע, די פארואלטונג, און איצט איז דער "ניו יארק לידער" א פארנער-סערטע אויסגאבע ווי די "קאל". די נייע צייטונג וועט רינען די סאציאליס-טישע באוועגונג ווי די "קאל" האט גע- (שלום אויף זייט 17)

די סאציאליסטישע צייטונג, די "ניו יארק קאל" האט אנטפאנגען צו ערשיי-נען אלס א נאכמיטאג צייטונג און האט געענדערט איהר נאמען. מאנאט פרייה, דעם 1טען אקטאבער, איז די "קאל" ערשט געשיקט; אבער די שטענדיגע לעזער פון דער "קאל" האבען געוואוסט די אורזאכע. זיי הא-בען געוואוסט, אז זיי דארפען זיך ריכ-טען אויף אן ענגלישע נאכמיטאג-ציי-טונג, אויף דעם "ניו יארק לידער", און דער דער לידער איז געקומען. די פאבלישינג סאסיאלישען, וואס האט ביז איצט ארויסגעגעבען די "קאל", איז דער ארגאניזירט געווארען. די בא-לעבטע פון דער נייער סאציאליסטי-

צו די מיטגלידער פון דער אינטערנאציאנאל ליידיס גארמענט ווארקערס יוניאן!

אויפ'ן אינדוסטריעלען געביט, סיי
אויפ'ן פאליטישען, ווי א שטייגער:
ארבייטסלאזיקייט, קליינע וויי-
דזשעס, קינדער-שקלאפעריי, און
נאך און נאך.

די אימיגראנטען וואס קומען
אהער זיך פארבעסערן דאס לעבען,
מאטעריעל און גייסטיג, האבען אויף
זיך א גרויסען חוב: זיי דארפען זיך
באטייליגען אין דער אויסבעסערונג
פון דער געזעלשאפט דורך דער רע-
גירונג; זיי דארפען ווירקען, עס זאלען
אויסגעבעסערט ווערען די לעבענס-
באדינגונגען פונ'ם דורכשניטליכען
ארבייטער. יעדער באוואוסטזיניגער
ארבייטער דארף נעהמען אן אינטע-
רעס אין דעם אלגעמיינעם פראגרעס
פון לאנד. מען דארף לערנען די
שפראך. מען דארף זיך באקענען
מיט דער געשיכטע און די טראדי-
ציעס, מיט'ן צוועק צו קאנען מיט-
העלפען אין דער ארבייט פאר מעהר
גערעכטיגקייט, טאלעראנץ, פריי-
הייט און גלייכהייט.

די נאטשוראליזיישאן אייד ליג איז
שטענדיג גרייט מיט יעדע מעגליכע
הילף צו די ארבייטער וואס ווילען
ווערען בירגער און נעמען אויף זיך
די פאראנטווארטליכקייט און די
פרייווילעגיע פון אמעריקאנער
בירגערשאפט.

די עקזעקוטיוו קאמיטע פון דער
נאטשוראליזיישאן אייד ליג, וועלכע
חתמ'עט זיך אונטער אונטען, פא-
דערט אויף די מיטגלידער פון דער
אינטערנעשאנאל ליידיס גארמענט
ווארקערס יוניאן, זיך צו באנוצען מיט
די לייסטונגען פון די נאטשוראליזיי-
שאן אייד ליג ביים ווערען אמערי-
קאנער בירגער.

די ארבייטער וואס האבען גענוג
אינטעליגענץ אפצושאצען דעם
ווערט פון סאלידאריטעט אויף דעם
עקאנאמישען געביט, דארפען אויך
קאנען אפשאצען דעם ווערט פון א
פאראייניגטער האנדלונג אויף דעם
פאליטישען געביט.

אמעריקא איז א דעמאקראטישע
לאנד. טעארעטיש איז די מאיארי-
טעט פון פאלק די רעגירונג פון לאנד.
דאס זיינען זיי, די בירגער פון לאנד
וואס באשטימען ווי עס זאלען גע-
שליכטעט ווערען אלע לאקאלע,
נאציאנאלע און אינטערנאציאנאלע
פראגן און סכסוכים. שליסליך זיינען
עס די בירגער, וועלכע זיינען פאר-
אנטווארטליך פאר דאס גוטע ווי
פאר דאס שלעכטע אין אונזער אינ-
דוסטריעלען און פאליטישען לעבען.
אין דער איצטיגער צייט, ניט
אכטענדיג דאס גאנצע רייכטום פון
לאנד, האבן מיר דא גענוג צרות, סיי

די נאטשוראליזיישאן אייד ליעג

175 איסט בראדוויי, ניו יארק סיטי

עקזעקוטיוו קאמיטע:

א. גרינוואלד	ב. בוש	מ. דזש. אשפין
ס. דזשיקאבסאן	י. קארן	א. בעק
ב. קרינסק	ס. קאהען	ל. בערמאן
דזש. לעווענטאל	ר. פלאקס	א. בראונשטיין
א. סאלאווא	ב. ס. גאלדשטיין	ס. ביקאווסקי
	א. צירלץ	ס. סיטניק

פאר דעם ארווערטיווענט באצאלט ס. פיינגאלד.
פון די פ. און ס. מענס קלאדינג סטאר, קארנער 84סט
ס. און 3סטע עוועניו, ניו יארק.